

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4131 Zemědělství

Studijní obor: Zemědělství

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vývoj chovu pudlů

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.

Autor bakalářské práce: Gabriela Štumpourová

České Budějovice, 2018

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta zemědělská
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Gabriela ŠTUMPOUROVÁ**

Osobní číslo: **Z14505**

Studijní program: **B4131 Zemědělství**

Studijní obor: **Zemědělství - Prvovýroba**

Název tématu: **Vývoj chovu pudlů**

Zadávací katedra: **Katedra krajinného managementu**

Zásady pro vypracování:

Cílem práce je komplexně zdokumentovat historii chovu pudlů od nejstarších informací o plemeni až po současnost.

V práci se zaměřte zejména na:

Zpracování literárního přehledu publikací v řešené oblasti.

Podrobnou charakteristiku vývoje plemene, včetně srovnání standardů.

Popsání vývoje organizace chovu.

Charakteristiku pozitivních výsledků chovu a průvodních negativních důsledků chovatelské praxe.

Zhodnoťte současnou úroveň chovu pudlů u nás a ve světě.

Doporučte perspektivní směry chovu.

Při zpracování závěrečné práce se řiďte Opatřením děkana ZF JU č. 4/2014 ke kvalifikačním, formálním a metodickým požadavkům na závěrečné práce studentů bakalářských a navazujících magisterských oborů + vzor titulní stránky a tezí. Pro zpracování rešerše použijte mimo knižní publikace ještě nejméně 30 recenzovaných prací, z nichž alespoň deset musí být zahraničního původu.

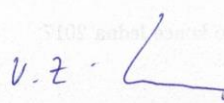
Literární přehled předložte do konce září 2016 a rukopis práce do konce ledna 2017.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 stran textu**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

DOSTÁL, Jaromír. Genetika s šlechtění plemen psů. České Budějovice: Dona, 2007. 261 s. ISBN 978-80-7322-104-1
FOGLE, B. - MORGANOVÁ, T. Pudl. Ottovo nakladatelství s.r.o. 1999. 78 s. ISBN: 80-7181-368-0
OVESNÁ, J. Pudl. České Budějovice: DONA. 1996, 104 s. ISBN: 80-85463-62-8

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.**
Katedra krajinného managementu

Datum zadání bakalářské práce: **15. dubna 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2017**

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., Dr.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studenteká 1898, 370 06 České Budějovice

L.S.

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 29. března 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum 18.04. 2018

Podpis

Abstrakt

Tato práce se zaměřuje na vývoj a chov plemene pudl od historie po současnost. Součástí je charakteristika plemene, využití, vývoj plemenného standardu a stručný popis chovu ve Velké Británii a USA. Dále je popsána organizace a chov v České republice od roku 1935 do roku 1975. V následujícím zhodnoceném období mezi lety 1996 až 2017 byl zjištěn a porovnán počet zapsaných jedinců, narozených vrhů a importovaných psů. V závěru práce je uvedeno zhodnocení zjištěných poznatků a doporučení pro chovatelskou praxi.

Klíčová slova:

Pudl, historie, standard plemene, chov, Česká republika

Abstract

This thesis is focused on the development and breeding of poodle breed since its past until present. Breed characteristics, its use, development of breed standard and a brief description of its breeding in Great Britain and the USA are included. Organization and breeding in the Czech Republic from 1935 to 1975 are described further. In the following evaluated period between 1996 and 2017 the amount of registered individuals, litters born and dogs imported are described and compared. In the thesis conclusion, an evaluation of all gathered information and recommendations for breeding practice are given.

Key Words:

Poodle, History, Breed standard, Breeding, the Czech Republic

Poděkování:

Děkuji panu doc. Ing. Vladimíru Hanzalovi, CSc. za pomoc, poskytnuté rady a vstřícný přístup při vypracování této bakalářské práce.

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Literární přehled.....	10
3. Metodika	17
4. Výsledky	18
4.1 Historie plemene.....	18
4.2 Charakteristika a využití.....	21
4.3 Vývoj plemene a plemenného standardu.....	23
4.4 Chov v zahraničí.....	26
4.4.1 Velká Británie	26
4.4.2 USA	27
4.5 Chov v České republice.....	28
4.5.1 Organizace	28
4.5.2 Období mezi lety 1935 a 1975	29
4.5.3 Období mezi lety 1996 a 2016	31
4.5.4 Zdravotní problematika chovu.....	33
4.6 Zhodnocení chovu	38
4.6.1 Pozitivní a negativní důsledky.....	38
4.6.2 Úroveň chovu v ČR a ve světě.....	38
4.6.3 Doporučení pro chov	39
5. Diskuse.....	40
6. Závěr	41
7. Seznam použité literatury.....	43

1. Úvod

Psi jsou součástí lidské společnosti už po tisíce let a za tu dobu se mezi člověkem a psem vytvořilo velmi silné pouto. Stali se tak nenahraditelnými společníky, kteří jsou díky všestrannosti využíváni k nejrůznějším účelům. Široká škála plemen umožňuje výběr vhodné rasy, ať už chceme psa jen jako domácího mazlíčka, nebo jako pomocníka při lovu, pasení ovcí či k jiným pracovním účelům. Plemeno pudl patří mezi neuvěřitelně oddané psy s obrovskou touhou být po boku svému majiteli. Pudlové jsou výjimeční i ve své variabilitě barev a velikostí. Žádné jiné plemeno se nevyskytuje ve 4 velikostních rázech a 5 barevných variantách, jako je tomu u pudlů. Tito elegantní a nesmírně učenliví psi jsou však neznalými lidmi často odsuzováni kvůli jejich neobvyklým a pro mnohé příliš extravagantním stříhům. Možná i to přispělo k tomu, že se od konce 90. let počet pudlů snižoval a do oblíbenosti se dostala jiná plemena.

Cílem práce bylo zdokumentovat chov pudlů včetně historie, vývoje plemene, plemenného standardu a organizace chovu. Dále charakterizovat pozitivní a negativní výsledky chovatelské praxe, zhodnotit chov pudlů v ČR a taktéž v zahraničí. Pozornost byla věnována i doporučení pro vhodné směry chovu.

2. Literární přehled

Není pochyb o tom, že pes doprovází člověka už od pradávna. Fogle (2002) a Procházka (2005) uvádějí počátek domestikace před 10 000 až 15 000 lety. Jak udává Císařovský (2008), k ochočení mohlo dojít již před 100 000 lety. Tento názor však upravuje Bradshaw (2014), který čerpá z nejmodernějších výzkumů a domestikace psa, že dle něj spadá do doby před 25 000 lety.

Dlouhou dobu se vedly spory o původních předcích psů. Podle Procházky (2005) je předkem psa domácího vlk obecný (*Canis lupus*), ale nevyklučuje ani šakala severoafrického (*Canis lupaster*) či kojota préríjního (*Canis latrans*). Císařovský (2008) uvádí starší teorie, které přidávají, k již zmíněným předkům, lišku obecnou (*Vulpes vulpes*).

Používáním moderních technik a zkoumáním DNA se však prokázalo, že jediným přímým předkem psa je vlk obecný, který má se psem shodných 99,96 % genů (Bradshaw, 2014). Evoluční biolog Robert Wayne analyzoval se svými kolegy mitochondriální DNA 140 psů a porovnal je s DNA 162 vlků, 5 kojotů a 12 šakalů. Výsledky potvrdily značnou shodu DNA psa a vlka, u šakalů a kojotů byla genetická odlišnost výrazná (Cohn, 1997).

Pes, jak ho známe dnes, nevznikl z jednoho druhu vlka, ale křížením různých asijských a evropských druhů (Bradshaw, 2014). Na základě analýzy DNA psů a vlků z celého světa, byla potvrzena největší příbuznost mezi psy a vlky ze Středního východu (vonHoldt aj., 2010).

Domestikace psa byla podle všeho první domestikací v historii lidstva. Jednalo se o náhodný proces, jež z velké části zapříčinil sám vlk, který vyhledával společnost člověka s vidinou snadno získané potravy. V okolí lidských obydlí nacházel kosti, vnitřnosti a další člověkem nepoužité části ulovených zvířat. Pouze z této potravy by vlk přežil jen stěží, a tak byl pravděpodobně krmen člověkem. Je také možné, že si lidé přinášeli štěňata vlků, starali se o ně, a když dospěla, zůstala v kontaktu s lidmi (Bradshaw, 2014).

Teorií o domestikaci existuje nespočet a dodnes není známo, jak ve skutečnosti přesně probíhala. Stejně tak je zahalen tajemstvím i vývoj jednotlivých typů psů. Na základě archeologických nálezů se usuzuje, že v době kamenné existovaly 4 typy psů (Procházka, 2005). Jedním z nich byl pes popelištní (*Canis familiaris*

intermedius), jehož ostatky byly nalezeny archeologem Janem Woldřichem v Rakousku nedaleko našich hranic (Ovesná, 1996). Tento druh byl pravděpodobně u vzniku loveckých psů, ale také pudlů (Procházka, 2005).

Postupem času začal člověk využívat schopností psa ve svůj prospěch a došlo tak ke sblížení mezi psem a člověkem. Psi našli uplatnění například při lovu, hlídání, vyhledávání zvěře a někteří sloužili pouze pro potěšení člověka. Již před 5000 lety se začalo se záměrným šlechtěním, i když o organizovaném chovu nemůže být ještě řeč. Až na pár výjimek probíhalo křížení psů závratnou rychlostí jak v celé Evropě, tak v Severní Americe až do poloviny 19. století. Pářit psy stejné rasy je v Evropě záležitostí posledních 150 let. Tato myšlenka se postupně rozšířila do celého světa (Bradshaw, 2014).

Vysoká úroveň chovu psů byla zejména v Anglii, kde se díky tomu v roce 1859 uskutečnila vůbec první psí výstava a v roce 1873 zde byla založena organizace sdružující chovatele čistokrevných psů – English Kennel Club (Dostál, 2007). S nástupem tohoto klubu se začalo s řádným zápisem plemen a vytvářením rodokmenů. Registrovaným psem se mohl stát jen ten, jehož rodiče byli již evidováni u příslušného plemene. Tento krok tak zapříčinil uzavření genetického fondu plemen (Parker aj., 2004).

Mnoho psů bylo do té doby šlechtěno převážně pro výkon, ale s příchodem výstav se pozornost začala ubírat spíše na vzhled. U některých plemen došlo k výrazným změnám exteriéru, které však mnohdy nebyly pozitivní a občas byly hnány až do extrému. K ustálení určitých znaků, jako jsou velikost, barva či tvar těla, se leckdy využívali stejní jedinci nebo jejich blízcí příbuzní. Tyto znaky se dají poměrně snadno ustálit pomocí příbuzenské plemenitby, zatímco heritabilita pracovních vlastností je silně variabilní (Pedersen, 2013).

V USA byl založen American Kennel Club v roce 1884, tedy o 11 let později než English Kennel Club. Oba kluby dělí plemena do 7 skupin podle historického vývoje, morfologie a chování (Sutter a Ostrander, 2004).

Psi patří jednoznačně mezi nejrozmanitější druh. Kvůli velmi vysoké proměnlivosti psího genomu existuje řada nejrůznějších plemen od malých čivav, přes bezsrsté naháče až po obrovské dogy. Tato variabilita je ovlivněna několika faktory. Jedním z nich je skutečnost, že psi vznikli z více než jedné vlčí populace a také

docházelo ke zpětnému křížení s vlky. Zároveň se uplatnila i genetická mutace neboli crossing-over (Císařovský, 2008).

Americký genetik Craig Venter a jeho tým se zasloužili o první přechtení genetické informace psa. Jednalo se o devítiletého pudla Shadow, jehož majitelem byl sám Venter. Výsledky byly uvedeny v roce 2003, avšak přechtení genomu nebylo ještě zcela dokončeno (Petr a Chmelíková, 2004).

Leroy aj. (2009) se zabývali genetickou diverzitou 61 plemen chovaných ve Francii. Analýzy, provedené u více než 1500 psů, odhalily nejnížší průměrnou příbuznost u pudlů (0,4 %). Björnerfeldt aj. (2008) naznačují, že počet geneticky diferencovaných skupin čistokrevných psů je pravděpodobně vyšší než počet plemen. Příkladem velké rozdílnosti v rámci plemene je královský pudl. Ten je zcela odlišný od ostatních velikostních rázů, a tak se dá usuzovat existence geneticky odlišných podskupin uvnitř plemene.

Většina současných plemen vznikla až v posledních několika staletích, tato plemena se označují jako moderní. Druhou skupinou jsou starodávná plemena, mezi která patří například basenji, čau čau, aljašský malamut či sibiřský husky (vonHoldt aj., 2010).

V současné době je evidováno přes 400 plemen psů, která se liší především stavbou těla a chováním. Intenzivní šlechtění má bohužel dopad na zdraví psů, a tak mnoho plemen trpí dědičnými onemocněními (Vaysse aj., 2011). Protože velikost populace novodobých plemen není nikterak velká, dochází k příbuzenské plemenitbě a nárůstu genetických chorob. Značná část těchto chorob, jako jsou onemocnění srdce, kloubů, rakovina či slepota, se hojně vyskytuje i u lidí. Psi tak můžou sloužit jako předloha pro mapování genů, jež způsobují tato závažná onemocnění (Björnerfeldt aj., 2008).

Postupem času dochází ke značnému snížení variability psích plemen, a tím se zvyšuje riziko projevu škodlivých mutací. Nejvíce ohrožen je jedinec, který má rodiče blízce příbuzné. U některých plemen se nepřibuzní jedinci hledají velmi těžko, jelikož se stává, že se do chovu využívají jen výstavně úspěšní psi, kteří se tak stávají otci většiny štěňat. Selektivní šlechtění nemá vliv jen na zdraví psů, ale ovlivňuje i jejich vzájemnou komunikaci. Bylo prokázáno, že se změnou vzhledu psů došlo k omezení

využití vizuálních signálů, což má negativní dopad na jejich bezproblémové soužití (Bradshaw, 2014).

Asher aj. (2009) zaměřili svou studii na standardy plemen, které mají vliv na zdraví jedinců. Například u psů s volnou a svěšenou kůží bylo zjištěno větší množství kožních onemocnění, zatímco velká plemena trpěla na onemocnění kloubů, což mělo spojitost s jejich hmotností. Bradshaw (2014) poukazuje na problémy u buldoků, mopsů či bostonských teriérů. Štěňata těchto plemen se rodí s příliš velkou hlavou, a tak se musí rodit císařským řezem. Většina toy plemen má velmi křehkou kostru, která je náchylná na zlomeniny a je tak třeba dbát na zvýšenou opatrnost i u běžných psích aktivit.

V roce 1997 proběhl výzkum v Danish Kennel Clubu týkající se stáří psů. Pro všechny psy byl medián úmrtnosti 10 let, kříženci měli medián vyšší, a to 11 let. Naopak některá čistokrevná plemena, například pudl, šeltie a jezevčík, dosáhla vyššího věku než kříženci. Výsledky zkoumání potvrdily teorii, že větší plemena se dožívají nižšího věku než plemena malá (Proschowsky aj., 2003).

Od roku 2006 do roku 2007 se v Norwegian Kennel Clubu zabývali velikostí vrhů čistokrevných plemen. Cílem bylo určit průměrnou velikost vrhu a popsat některé faktory, které ji ovlivňují. Bylo zjištěno, že počet štěňat na jeden vrh, je ovlivněn například velikostí plemene, způsobem páření a věkem feny. Nejmenší průměrnou velikost vrhu měl německý špic společně s toy pudlem, a to 2,4. U trpasličích pudlů byl průměr 3,0, u středních 3,7 a u královských pudlů 7,0 (Borge aj., 2011).

Herzog (2006) se zabýval počtem nově registrovaných psů v American Kennel Clubu v rozmezí let 1946 až 2003. V roce 1950 byl pudl na 16. místě, o 10 let později se stal nejpopulárnějším plemenem v Americe. Zájem o pudly dosáhl svého vrcholu v roce 1969, kdy bylo v American Kennel Clubu zapsáno 274 154 štěňat. V průběhu dalších šesti let klesl počet zapsaných štěňat o polovinu a po další dvě desetiletí stále klesal. Na konci sledovaného období byl pudl na 8. místě s 32 176 štěňaty, což je asi 3,4 % ze všech plemen zapsaných v Americe. Studie ukázala, že chov psů se během let mění a podléhá trendům stejně jako například móda či hudba.

Šlechtění pudlů nebylo hnáno do extrému jako u jiných plemen, a proto dnes patří mezi relativně zdravá a dlouhověká plemena. Aby se předešlo, nejčastěji se vyskytujícím dědičným onemocněním, provádí se vyšetření na přítomnost některých

chorob, jako je progresivní retinální atrofie sítnice (PRA), luxace pately (česky) a dysplazie kyčelního kloubu (DKK), (Lukešová, 2016).

Projevem PRA je degenerace sítnice oka, při které dochází kvůli nedostatečnému cévnímu zásobení k odumírání buněk sítnice. Jednou z forem je PRA-prcd (progressive rod cone degeneration), jež ze všech velikostních rázů pudlů postihuje především trpasličí a toy. U takto postižených psů jsou tyčinky a čípky normálně vyvinuty, ale k jejich degeneraci dochází již ve středním věku. Nejdříve se degenerace vyznačuje neschopností vidět ve tmě, poté vede k šedému zákalu a úplné slepotě (Bedford, 2007). Tento dědičný šedý zákal se většinou objevuje okolo jednoho roku, nicméně jsou známy i případy, kdy je čočka v pořádku až do pěti let (Bjerkaa, 2007). Firma Optigen zveřejnila v roce 2005 údaje o genu, který vyvolává PRA-prcd. Díky jejich zkoumání byla potvrzena predispozice u několika plemen (Trbolová, 2012). U pudlů bylo odhaleno, že toto onemocnění má autozomálně recesivní typ dědičnosti (Zavadilová a Beránek, 2010). Gelatt a MaCKay (2005) zkoumali četnost šedého zákalu u jednotlivých plemen psů mezi roky 1964 a 2003. U toy pudlů bylo postiženo 10,21 % jedinců, miniaturních¹ 10,79 % a standardních² 7 %.

Luxace česky je častá nejen u pudlů, ale i u ostatních plemen především malého vzrůstu. Jedná se o vadu, při které dochází k posunu česky mimo střed kolenního kloubu. Častěji se vyskytuje jako vrozená vada a je doprovázena osteoartritidou. Traumatická luxace, vzniklá například při poranění, není tak běžná (Gibbons aj., 2006).

U královských pudlů se provádí rentgenové vyšetření sloužící k odhalení dysplazie kyčelního kloubu. Toto onemocnění je ovlivněné jak geneticky, tak i výživou, aktivitou a v neposlední řadě i rychlostí růstu (Montgomery, 2007). Průběh může být zcela bez vnějších příznaků, ovšem často bývá doprovázen kulháním (Šiler aj., 2012).

Dalším častým onemocněním u pudlů je zánět zvukovodu. Náchylná jsou všechna plemena, která mají převislé uši a osrstěný zvukovod. Důležitou prevencí je

¹ Označení miniaturní pudl se používá pouze mimo členské země Mezinárodní kynologické federace.

² Označení standardní pudl se používá pouze mimo členské země Mezinárodní kynologické federace.

udržovat uši v čistotě a pravidelně odstraňovat vyrůstající chlupy. Jedině tak se dá zabránit opakovaným zánětům (Mráz aj., 1987).

Kobzíková (2015) se zaměřila na nejčastější vady srdce psů s genetickou predispozicí. U pudlů zmiňuje dysplazii mitrální chlopně (MVD), což je onemocnění, které vede k deformaci a ztluštění cípů mitrální chlopně. Chlopeň tak zcela neuzavírá komoru a část krve se vrací zpět do levé síně. Projevem bývají srdeční šelesty. Dalším častým onemocněním je patentní ductus arteriosus (PDA), neboli otevřená Botallova duče. Stejně jako dysplazie mitrální chlopně se projevuje srdečním šelestem. Častěji bývají postiženy samice. Meurs (2015) nedoporučuje zařazovat jedince s PDA do chovu, dokud nedojde k odhalení způsobu dědičnosti. U standardních pudlů byla dále potvrzena predispozice k atriálnímu septálnímu defektu (ASD), avšak toto onemocnění není běžné.

Z kožních onemocnění se u královských pudlů vyskytuje například zánět mazové žlázy – sebaceózní adenitida (SA). Jedná se o onemocnění, při kterém jsou mazové žlázy poškozovány imunitním systémem především pomocí T-lymfocytů (Rybníček, 2011). Tato choroba se projevuje suchou odlupující se pokožkou a vypadáváním srsti. Nejčastěji bývají postižena místa, kde se vyskytuje více mazových žláz. Jde tedy především o hlavu, uši, krk, hřbet a ocas (Štourač, 2016). Pedersen aj. (2012) se zabývali sebaceózní adenitidou u královských pudlů. Zkoumali DNA zdravých a postižených jedinců z USA a Spojeného království.

Ani pudlům se nevyhýbají problémy a onemocnění vylučovací soustavy. Vyskytují se u nich nádory nadledvin, které často postihují jedince starší šesti let a s více jak 20 kg (Reuschová, 2008). Běžným problémem je vytváření kamenů v močovém ústrojí samců i samic. Studie 68 plemen a kříženců mezi lety 1997 – 2002 odhalila 8 nejvíce náchylných ras k tvorbě močových kamenů (Sosnar aj., 2005).

Epilepsie psů je častá neurologická choroba projevující se záchvaty, při kterých dochází ke svalovým křečím. Dnes už se ví, že záchvaty jsou u některých čistokrevných plemen výsledkem genetických poruch. Plemena s predispozicí pro idiopatickou epilepsii jsou například pudlové, šeltie a border kolie (Kosinová Paušová, 2016). Licht aj. (2002) se zabývali klinickými projevy epileptických záchvatů u psů. Výzkum zahrnoval 41 královských pudlů a 11 dalmatinů se záchvaty. Licht aj. (2007) dále zkoumali způsob dědičnosti ve velké skupině

královských pudlů. Všichni psi byli příbuzní a na začátku zkoumání se jejich věk pohyboval od 6 měsíců do 7,5 let.

Ransom (1999) se zabývá nejen nemocemi u pudlů, ale například i historií plemene či chovem. Popisuje vývoj oblíbenosti plemene, který se v průběhu let značně měnil. Stejně tak se měnil i vzhled pudlů a jejich využití. Fogle (1997) uvádí všechny velikostní rázy plemene, jejich povahové vlastnosti a vliv zbarvení srsti na osobnost jedince. Zmiňuje i původ plemene, jenž dosud není zcela jednoznačný. Stejně tak Meyer Clark (2001) charakterizuje povahu pudlů podle velikostních rázů. Dále se také zabývá historií a plemenným standardem, ve kterém však v průběhu let dochází ke změnám. Engler (2011) popisuje výjimečnost této rasy, jež má bohatou historii a nezapomenutelný vzhled. Možná právě to nadchlo slavné majitele pudlů, jako je například Winston Churchill nebo Marilyn Monroe. Své místo si pudlové našli i v cirkuse či ve službách člověka jako záchranáři nebo asistenční psi. Jsou to i výborní společníci, ale jejich specifická srst vyžaduje pravidelnou úpravu a jen správně zvolený a udržovaný střih dokáže podtrhnout eleganci pudla (Ovesná, 1996). Hrubant (1997) se zmiňuje o historii organizovaného chovu pudlů v naší zemi, avšak všechny informace se do dnešní doby bohužel nedochovaly.

3. Metodika

Pro vytvoření bakalářské práce byly využity české a zahraniční knižní zdroje, odborná periodika, zpravodaje Klubu chovatelů pudlů a informace z plemenné knihy pudlů. Dále byly použity odborné znalosti hlavní poradkyně chovu, pracovnice plemenné knihy Českomoravské kynologické unie a dlouholetých chovatelů.

Po dokončení literárního přehledu, který shrnuje dostupné informace týkající se daného tématu, byla detailně sepsána historie, charakteristika a využití plemene. Následně se práce zabývá porovnáním plemenného standardu a chovem v USA a Velké Británii. Pro kapitolu organizace chovu byly čerpány informace především z webových stránek chovatelských klubů. Materiály k další části práce byly získány z údajů z plemenné knihy, kterou spravuje Českomoravská kynologická unie. Z jednotlivých karet byla vypsána data o počtu narozených jedinců, vrhů a importovaných psů. Tyto údaje byly dány do tabulky a následně mezi sebou porovnány.

Pro účely vyhodnocení četnosti onemocnění byly výsledky vyšetření luxace pately a dysplazie kyčelního kloubu, pocházejících z let 2001 až 2017, rozčleněny do tabulky podle stupně postižení. Z těchto informací byly následně vytvořeny výšečové grafy, které uvádějí procentuální zastoupení zdravých a postižených jedinců. Onemocnění progresivní retinální atrofie bylo rovněž zpracováno z výsledků vyšetření v uvedených letech a při zpracování bylo rozděleno na klinické a genetické vyšetření. Ve výšečovém grafu je znázorněno procentuální zastoupení zdravých jedinců a přenašečů.

4. Výsledky

4.1 Historie plemene

I když v současné době existuje řada informací o plemeni pudl, nedá se s jistotou říci, kde se toho plemeno přesně vzalo. Již v antice se vyskytovali psi, kterým byla srst stříhána do lvího stříhu podobně, jako je tomu u pudlů (Ovesná, 1996). Tito psi byli zobrazováni například na řeckých a římských mincích. Můžeme však jen spekulovat, zda se skutečně jednalo o přímé předchůdce či nikoliv (Císařovský, 2008).

Zdá se, že prapředkem by mohl být pes popelištní (*Canis familiaris intermedius*), jehož ostatky z doby bronzové byly nalezeny archeologem Janem Woldřichem v Rakousku nedaleko našich hranic. Tento druh byl pravděpodobně u vzniku plemen s širší mozkovnou a převislým ušním boltcem (Ovesná, 1996).

V roce 1576 popsal Dr. Caius plemeno *aquaticus seninquisitor*, jenž mělo osrstěnou obličejovou partii a dlouhou, kudrnatou srst. Ta byla zastřižena od lopatek až do půlky ocasu. Takto se psi upravovali zejména z praktických důvodů. Namočená srst byla velmi těžká a znesnadňovala tak plavání. Zakrytá přední část těla chránila důležité orgány před studenou vodou a nepříznivým počasím (Císařovský, 2008). Na nohou se ponechávaly chlupaté manžety, které kryly klouby. Z těch se postupně vytvořily bambule neboli pompony. Ocas se stříhal jen do poloviny, protože chlupy na horní části ocasu sloužily jako kormidlo. Později se do dlouhých chlupů na hlavě začala uvazovat barevná stužka. Ta držela chlupy pohromadě, aby psovi nepadaly do očí a zároveň usnadňovala lovcům rozpoznat svého psa (Engler, 2011).

Toto plemeno se podle Dr. Caiuse využívalo hlavně k lovu kachen na hladině, a to především díky jeho přirozeným vlohám. Později bylo v Německu pojmenováno jako *Canis Familiaris Aquaticus, Pudel*. Vývojově můžeme tedy pudla zařadit do skupiny vodních psů (Císařovský, 2008).

Existenci pudlů dokládá i řada uměleckých děl už od 15. století. Takovým příkladem je třeba socha připomínajícího pudla, která zdobí katedrálu v Amiensu ve Francii (Ovesná, 1996). Pudlové jsou zobrazeni i na obrazech pocházejících z 16. a 17. století od Botticelliho či Rembrandta (Hausman a Hausmann, 1999). Z 18. století se dochovala malba od Thomase Gainsborougha a Jeana-Baptisty Oudryho. To, že

bylo toto plemeno v této době velmi oblíbeno, dokazuje i obraz od Johna Chalona z roku 1820, který zachycuje stříhání pudlů v ulicích Paříže (Fogle, 1997).

Prvním pudlem, u něhož je známé jméno, byl bílý pes Boy pocházející z německého chovu. V roce 1642 jej získal darem princ Rupert a díky jejich neuvěřitelné souhře byl Boy nazýván nepřáteli jako pes s ďábelskými vlastnostmi (Engler, 2011).

Oficiální název pudla, caniche, pochází z francouzštiny a v překladu znamená kachna. Takto se pravděpodobně označovali psi, jenž se využívali k lovu kachen a jiného vodního ptactva. Němci odvozují název pudla od slova „budel“ či „pudel“, které se poprvé objevilo na dřevorytu z roku 1643. Další variantou je staré německé slovo „pfudel“, což je označení pro kaluž (Císařovský, 2008).

Je možné, že se pudl vyvíjel na několika místech současně, a tak se nedá přesně určit, jaká plemena se na vývoji podílela. Před čistokrevným chovem docházelo v Rusku ke křížení s velkým jihoruským ovčákem. Zřejmě díky tomu měli dříve ruští pudlové mimořádnou výšku. Jihoruští ovčáci mají náchylnou srst k plstnatění a tvorbě chomáčů. Tuto vlastnost nacházíme jen u některých pudlů, což poukazuje na to, že vznikli z více plemen. Za jejich předky je možné považovat také vodní psy. Někteří kynologové zastávají názor, že byl přikřížený i pointer, křepelák nebo brakýř (Engler, 2011). Na jejich zrodu se pravděpodobně podílel i portugalský vodní pes, který je dodnes stříhaný na způsob lva (Ovesná, 1996).

Protože se vyskytoval podobný typ psů na více místech Evropy, došlo k rozepři o původ pudla. Tento spor vedli především Němci a Francouzi. Největší podíl na vzniku má především plemeno barbet, a tak je v současnosti pudl veden jako plemeno francouzské (Císařovský, 2008).

V 18. století byli pudlové velmi oblíbeni a chovali se zejména v Německu, Francii a Rusku. Psi z těchto míst se lišili hlavně strukturou srsti a mohutností kostry (Ovesná, 1996). Němečtí pudlové měli silnou kostru a sloužili k přinášení kachen z vody. Ruští byli výrazně vyšší než němečtí a chovali se jako společníci. Francouzští byli ceněni ve světě módy kvůli jejich srsti, která byla ideální na vytváření různých stříhů (Meyer Clark, 2001).

Myslivci si na královských pudlech cenili jejich spolehlivosti, ochotě nahánět či donášet zvěř, schopnosti stopovat a v neposlední řadě i jejich mimořádné

učení. Menší rázy byly v německých zemích využívány díky vytříbenému čichu k vyhledávání lanýžů (Engler, 2011).

Na konci 18. a začátku 19. století ubylo loveckých příležitostí a pudlové byli postupně vytlačeni jinými loveckými plemeny, především ohaři a španěly. Z loveckých pudlů se stali společníci a vstoupili tak mezi plemena společenská (Císařovský, 2008). Lidé si jich cenili pro veselou povahu, chytrost a komediantské kousky. Proto mnohdy vystupovali v cirkusech po celé Evropě, kde byli velmi oblíbeni (Ovesná, 1996). Zvládali chodit na zadních, předváděli karetní triky nebo hráli domino (Fogle, 1997). Často tančili i na jarmarcích, kde točili rožněm (Behrend, 2000).

Neuvěřitelná čísla předváděli psi anglického drezéra Jamese Athertona. S lehkostí přeskakovali vysoko vyskládané židle nebo hořící kruhy. Mezi roky 1814 a 1818 byl v Paříži dobře znám pudl Munito. Zvládal jak karetní, tak i početní triky. Neméně známý byl i pudl od Pont Neuf, který pro svého majitele, čističe obuvi, sháněl klienty. Chodil po okolních ulicích, kde záměrně špinil kolemjdoucím boty (Ransom, 1999).

Ke konci 19. století se pudlové rozdělovali nejen podle velikosti, ale i podle typu srsti na šňůrové, vlnité a hedvábné (Císařovský, 2008). Také se jim někdy vystříhávaly ornamenty, které vypadaly velmi zvláště (Kholová, 1987). Na přelomu 19. a 20. století však přestal být pudl populárním plemenem. Ztracenou popularitu navrátil velmi žádaný pudl šňůrový. Největší pozornost budila šňůrová srst dlouhá až k zemi. Takto upravovaní jedinci dělali lidem společnost v domech. Zpočátku měli na výstavách vlastní kruh, ale později se odhalilo, že vykartáčovaný šňůrový pudl má srst kadeřavou, a kruhy se tak spojily (Engler, 2011). Šňůrovou srst vytvořil majitel tím, že kadeřavou srst namočil do oleje. Takto upravená srst byla těžší a spadala na zem ve šňůrkách dlouhých až 60 cm. U lidí vyvolal tento vzhled okamžitý úspěch, ovšem pro svou nepraktičnost a složitost nebyl dlouho populární (Císařovský, 2008). Zájem začal znovu stoupat od roku 1980, kdy se v Anglii objevil šňůrový pudl, který byl precizně upraven (Engler, 2011).

Obr. č. 1 Šňůrový pudl z roku 1902 (Císařovský, 2008).

4.2 Charakteristika a využití

Povaha pudlů, stejně tak jako u jiných ras, je ovlivněna především historií plemene. Ať už byla jejich úloha přinášet ulovenou zvěř, bavit publikum v cirkusech nebo dělat společnost svému majiteli, vždy byli v blízkém kontaktu s člověkem a spolupracovali s ním. To mělo vliv na formování jejich povahy a dodnes jim zůstala silná vazba na člověka. Pudlové jsou jemní, citliví, ale temperamentní psi, kteří potřebují vlídné zacházení. Fyzické tresty nebo jakýkoliv jiný nátlak nepřipadá v úvahu. Pro pudly jsou typické radostné výskoky, ladná chůze a schopnost balancovat na zadních končetinách. Jsou také velmi hraví a věčně dobře naladěni. Často zůstávají takto energičtí až do vysokého věku. Ke psům a lidem bývají většinou velmi přátelští. Přestože tento popis platí pro pudly celkově, najdou se rozdíly mezi jednotlivými velikostními rázy i mezi barvami. Trpasličí a toy mají sklon k vzrušivosti, více štěkají a nejsou tolik sebevědomí při kontaktu s jinými psy. Střední a královští bývají vyrovnaní a nebojácní. Co se týče barev, s nejvyrovnanější povahou se můžeme setkat u černé, hnědé a bílé varianty. Stříbrní se přehnaně fixují na svého majitele, straní se ostatním psům a vůči cizím lidem jsou nedůvěřiví. Někteří jedinci barvy fawn se chovají majetnický a mají tendenci stávat se ve společnosti psů vůdci smečky. V poslední době se však do chovu vybírají psi s vhodnou povahou, a tak rozdíly mezi barvami nejsou tak výrazné (Lukešová, 2016; Engler 2011).

Pudlové jsou všestranní psi, hodící se pro téměř jakoukoliv aktivitu. S radostí budou doprovázet svého pána při běhu, turistice i dalších sportech, kde mohou vyběít

svou energii. Velcí a střední pudlové dokáží držet krok i při vyjížděce na kole či na koni. Nezapře se v nich ani jejich původní využití, protože většina pudlů si lásku k vodě udržela až dodnes. Díky temperamentu, inteligenci a chuti spolupracovat, jsou vhodné i pro výcvik (Lukešová, 2016). To dokazuje i výzkum, ve kterém se zkoumala pracovní inteligence a poslušnost u 140 plemen. Pudlové se umístili na druhém místě hned za border kolií. K pochopení jednoduchého cviku jim stačilo méně než pět opakování a nový cvik si zapamatovali i bez dalšího procvičování. Povel splnili minimálně v 95 % a reagovali na něj do sekundy od vyslovení. Tímto se tak právoplatně zařadili mezi nejinteligentnější plemena (Coren, 2007).

Vhodným sportem, kde pudl může uplatnit svou hravost, eleganci a komediantské kousky, je tanec se psem neboli dogdancing. Při něm předvádí majitel a jeho pes naučené prvky do rytmu hudby. Dalším oblíbeným sportem je obedience, jinak nazývaná jako tzv. vysoká škola poslušnosti. Zde je důležitý pevný vztah mezi psem a psovodem a velké soustředění. Jelikož mají pudlové lehkou kostru a jsou dobře obratní, skvěle se hodí na agility. Snadno překonávají různé překážky, tunely, kladiny a slalomy. Důkazem je fenka trpasličího pudla Windy Nights Lovely Pebbles Flinstone, jež v roce 2006 vyhrála v Basileji mistrovství světa v běhu jednotlivců. I když možná pudl vypadá jako křehký pes, který nezvládne extrémní podmínky, není tomu tak. John Suter trénoval na Aljašce své černé královské pudly na závody psího spřežení. Absolvoval s nimi 280 závodů, z toho 90krát skončili mezi třemi nejlepšími týmy. Dokonce se zúčastnili i nejtěžšího závodu Iditarod, který měří 1900 km (Lukešová 2016; Engler 2011).

Uplatnění pudlů je opravdu široké. Francouzští celníci používají trpasličí pudly k vyhledávání drog, kde využívají jejich jemného čichu a malé velikosti. Výjimkou není ani pudl jako záchranářský pes. Slouží především k pátrání po pohřešovaných nebo zasypaných osobách. Například v USA nachází uplatnění i jako lovečtí psi a rozvíjí se tak jejich přirozená touha aportovat. Mnozí z nich jsou dokonce držiteli titulu Master Hunter. Svoji roli mají pudlové i jako asistenční, canisterapeutičtí a vodící psi (Lukešová 2016; Engler 2011).

4.3 Vývoj plemene a plemenného standardu

Pudlové, podobně jako jiná plemena, se postupně vyvíjeli a stejně tak se vyvíjel i jejich plemenný standard. Začátkem 20. století uznával standard pouze jednobarevné pudly s bílou, černou nebo hnědou barvou srsti a černým, případně u hnědých pudlů hnědým,nosem. Vícebarevní jedinci nesměli být v žádném případě v chovu použiti. Chybou byl například zakroucený ocas nebo červený či skvrnitý nos. Částečně kupírovaný ocas byl povolen. Následně po barvě se řešila postava, která se měla u ostříhaného pudla podobat krátkosrstému ohaři. Vyskytovali se pudlové ve vlnité i šňůrové variantě. Na uších a ocasu se ponechávaly delší chlupy, v okolí tlamy mohutný knír. U výstavních pudlů se musela ve dvou třetinách zachovat bujná srst, aby se docílilo elegantního a lvího vzezření. Kromě velkých pudlů se vyskytovali i tzv. trpasličí pudlíčkové hedvábní. Ti vznikli údajně křížením velkých pudlů s maltézskými psíky a jejich hmotnost nepřesahovala 6 kg (Fuchs, 1903).

V polovině 20. let se rozlišovaly dva druhy pudlů – kadeřaví a šňůrkovití. Kadeřaví se podle velikosti rozdělovali na velké – s kohoutkovou výškou 50-55 cm, prostřední – s výškou 37-48 cm a zakrslé – s maximálně 35 cm. Vzhledem k takto rozdílné velikosti se hmotnost pohybovala mezi 25 a 5,5 kg. Objevovali se v barvě černé, hnědé, stříbrné, čistě bílé nebo se smetanově nažloutlým nádechem. Nejběžnější však byla černá a bílá varianta. U bílých pudlů byl vyžadován tmavý pigment, černý nebo tmavě hnědý nos, pysky, drápy a tmavé oči. Jedinci, kteří měli tmavé skvrny i na dalších částech těla, byli velmi ceněni na výstavách i v plemenitbě. Hnědí pudlové museli mít téměř černé oči, tmavě hnědé drápy, nos i pysky. Stejně tak u stříbrných jedinců byly vyžadovány tmavě hnědé až černé drápy, oči, nos a pysky. Mezi vady se řadila spletená srst, neurčitá nebo skvrnitá barva, robustní tělo, špatně postavené prsty, příliš dlouhý hřbet, čenich ve tvaru prasečího rypáku, růžový nos a pysky či světlé, kulaté, hluboko posazené oči (Dvořáček, 1926).

Šňůrkovití pudlové, kteří se také označovali jako královští, se vyskytovali pouze v jedné velikosti, a to s kohoutkovou výškou 40-50 cm a váhou 15-25 kg. U těchto jedinců byla vyžadována srst v podobě jemných, stejně silných šňůr v délce 30-60 cm. Povolena byla pouze jednobarevná varianta v bílém, černém nebo hnědém zbarvení. U kadeřavých pudlů se objevoval stříh klasický, anglický, zuávský a lví. Nejčastěji se však používal klasický. Na přední partii těla a v oblasti kyčelních kloubů se udržovala delší srst, na končetinách zase manžety. Čenich se ostříhal, ale ponechal

se mohutný knír. Zbytek těla se také ostříhal až po první 3 cm ocasu. Šňůrkovití pudlové se stříhali pouze do klasického stříhu. Zajímavostí je, že v tomto období stálo štěně pudla 300-500 Kč a dospělý jedinec po úspěšných rodičích byl ceněn na více jak 6000 Kč (Dvořáček, 1926).

Dosud platný standard plemene byl vytvořen slečnou Jeancourt-Galignani a v roce 1936 došlo k jeho schválení Mezinárodní kynologickou federací (FCI). Tímto byla ukončena dlouhotrvající rozepře mezi Francií a Německem, jelikož byl pudl uznán jako plemeno francouzské. Původní standard se příliš nezměnil. Úpravy se týkaly především velikosti, barvy a stříhů. Nejdříve byla uznána pouze černá, bílá a hnědá varianta a ze stříhů jen klasický, tzv. „na lva“. Byly stanoveny 3 výškové rázy – velký, střední a trpasličí. Spodní hranice kohoutkové výšky nebyla předepsána, horní byla ukotvena na pouhých 55 cm. Tento krok však zapříčinil, že velký pudl postupně téměř vymizel (Engler, 2011; Hrubant 1997).

První větší změnou, která se uskutečnila v roce 1965, bylo uznání šedé barvy a nového stříhu označovaného jako „toilette 1960“. V tomto období se již v Evropě vyskytovala další barevná varianta nazývaná aprikot neboli meruňková. Jedinci této barvy se po evropských zemích rozšířili z Anglie. U nás se k velkému údivu narodil první aprikot pudl v roce 1965 černě zbarveným rodičům v chovatelské stanici z Klánovických borů. V dalších letech sílil nátlak na změnu standardu, a tak v roce 1967 valná hromada FCI oficiálně uznala barvu aprikot jako další možnou variantu. Dále byla stanovena spodní hranice kohoutkové výšky u trpasličích pudlů na 28 cm a horní mez u velkých pudlů byla zvýšena na 58 cm. Z chovu se vyřazovali jedinci, kteří měli pod 26 nebo nad 60 cm. Rovněž došlo k přejmenování stříhu „1960“ na moderní stříh, avšak klasický stříh byl na výstavách stále upřednostňován. U hnědé a šedé barvy byly upraveny nároky na jednotnost a tón zbarvení (Hrubant, 1997).

V roce 1982 přibyla ve standardu další varianta úpravy srsti, tzv. anglický stříh. Od té doby byly všechny tři stříhy posuzovány rovnocenně. O dva roky později byl FCI uznán i nejmenší velikostní ráz označovaný jako toy. Kohoutková výška byla stanovena pod 28 cm, ideál byl však 25 cm. Jedinci tohoto rázu nesměli vykazovat jakékoli znaky nanismu, totéž platilo i u trpasličích pudlů. Při další změně byl výčet vad doplněn o jedince, kteří měli kohoutkovou výšku vyšší než 62 cm. V roce 1987 byl uznán stříh označovaný jako puppy clip (Hrubant, 1997; Engler 2011).

V roce 2007 došlo k dalším úpravám standardu. Byla uznána červená barva, která musela být stejnoměrná po celém těle a nesměla přecházet do barvy aprikot. Kohoutková výška u toy pudlů byla snížena na 24 cm s tolerancí 1 cm dolů. Za ideál byl však stále považován jedinec s 25 cm (Engler, 2011).

V současné době je platný standard z roku 2015, který přinesl několik změn. Nejzásadnější z nich je přijetí skandinávského střihu a sloučení barvy červené a aprikot v barvu fawn. Mezi barevné varianty uznané FCI tedy patří 5 barev – černá, bílá, hnědá, stříbrná a fawn označovaná také jako plavá-červená. U velkých pudlů je vyžadována kohoutková výška 45-60 cm s tolerancí plus 2 cm, u středních 35-45 cm, trpasličích 28-35 cm a toy 24-28 cm s tolerancí minus 1 cm. Z výstavních střihů je povolen střih lví, moderní, anglický, skandinávský a tzv. baby střih. Modifikací lvího střihu vznikl kontinentální střih, který je na výstavách velmi oblíbený (FCI, 2015).

Česká republika je součástí Mezinárodní kynologické federace (FCI), a tak zde platí standard, jenž bych schválen touto organizací, na rozdíl například od Velké Británie a USA, které mají vlastní standard, jelikož součástí FCI nejsou. Znění celého standardu FCI a fotografie střihů a barevných variant jsou uvedeny v příloze.

Tab. č. 1 Hlavní rozdíly mezi standardem ČR (FCI), USA a Velké Británie

	Česká republika (FCI)	USA	Velká Británie
Barva	Černá, bílá, hnědá, stříbrná, plavá-červená	Černá, bílá, hnědá, stříbrná, aprikot, červená, krémová, modrá, šedá, stříbroběžová	Černá, bílá, hnědá, stříbrná, aprikot, červená, krémová, modrá
Ráz	Velký 45-60 cm (+ 2 cm)	Standardní > 38 cm	Standardní > 38 cm
	Střední 35-45 cm	Miniaturní 25-38 cm	Miniaturní 28-38 cm
	Trpasličí 28-35 cm	Toy < 25 cm	Toy < 28 cm
	Toy 24-28 cm (- 1 cm)		

4.4 Chov v zahraničí

4.4.1 Velká Británie

Jak již bylo zmíněno, v roce 1873 byla v Anglii založena organizace sdružující chovatele čistokrevných psů – English Kennel Club. Ten měl na starost především vedení plemenné knihy a rovněž zápis výsledků všech výstav od roku 1859. Kennel Club byl odpovědný za standardy plemen až od druhé světové války, do té doby byly standardy záležitostí pouze speciálních klubů (Němcová, 1972). V roce 1873 tedy došlo k počátku registrace prvních pudlů a o tři roky později byl založen první klub sdružující chovatele plemene pudl – Curly Poodle Club of England (Biniok, 2008). Ten v roce 1886 vydal první standard plemene, ke kterému se přidalo v roce 1904 Německo a v roce 1923 i Francie (Císařovský, 2008).

V 50. letech začala stoupat popularita pudlů a v 60. letech dosáhla svého vrcholu (Ransom, 1999). V roce 1950 bylo do anglické plemenné knihy zapsáno celkem 100 433 psů. Pudlové se nacházeli s 3815 zápisy mezi prvními deseti plemeny. V roce 1952 počet zapsaných jedinců klesl na 79 002, ale zapsaných pudlů bylo 5137, což je více než v předchozích letech. O dva roky později došlo k zápisu 100 982 psů, z toho bylo pudlů již 17 594, a tak se dostali na první příčku. I v dalším roce popularita stále stoupala. Ze 103 919 štěňat bylo zapsáno 21 325 pudlů (Anonymous, 1958).

V roce 1960 bylo do plemenné knihy zapsáno přes 23 000 jedinců miniaturní velikosti, rázu toy jen přes 9000. Standardních pudlů bylo ještě méně, pouhých 436. V roce 1986 bylo zaevidováno 1233 štěňat miniaturního rázu a 2166 štěňat rázu toy. Naopak počet zapsaných standardních pudlů se zvýšil na 1103 (Ransom, 1999).

Tab. č. 2 Vývoj popularity plemene ve Velké Británii v 50. letech

Rok	Počet zapsaných pudlů
1950	3815
1952	5137
1954	17594
1955	21325

4.4.2 USA

Spojené státy americké byly v 19. století silně ovlivňovány Velkou Británií, kde se postupně začal vytvářet registr psů a vznikla zde organizace sdružující chovatele čistokrevných plemen. Tento nápad se tak přenesl i do USA a v roce 1884 byl založen American Kennel Club. První pudl, který se do Spojených států dostal z Anglie, byl v Kennel Clubu zaregistrován v roce 1887. S přibývajícím počtem jedinců vznikl v roce 1896 Poodle Club of America, brzy ovšem došlo k jeho rozpadu (Biniok, 2008).

Začátkem 20. století se pudlové netěšili velké oblibě a až do roku 1935 byli využíváni spíše jako užitkoví psi. Toto se však změnilo s importem bílého královského pudla ze Švýcarska. Nunsoe Duc de la Terrace of Blankeen, původem z Anglie, vyhrál jako první zástupce svého plemene titul Best in Show na slavné Westminsterské výstavě psů. Od této chvíle značně rostla popularita pudlů a stali se tak vyhledávanými společníky (Ransom, 1999). Za účelem vytvoření standardu a pomoci chovatelům pudlů byl v roce 1931 znovu založen Poodle Club of America, který funguje až do současnosti (Biniok, 2008).

Ke konci první poloviny 20. století nestoupal jen počet pudlů, ale i ostatních plemen. V roce 1946 bylo do plemenné knihy zapsáno celkem 206 995 psů, o 8 let později bylo již zapsáno 346 525 psů. Na prvním místě byli beaglové, pudlové skončili s 11 848 zápisy na 6. místě (Anonymous, 1956). V roce 1958 bylo celkem zapsáno 446 625 psů. Beaglové se stále drželi na první příčce, pudlové byli druzí s 43 127 štěňaty. I v dalším roce byl pudl na druhém místě s 58 661 zápisy (Anonymous, 1960). Oblíbenost nadále stoupala a svého vrcholu dosáhla v 60. letech. V roce 1965 došlo k zápisu 207 393 pudlů z celkového počtu 722 800 zapsaných štěňat (Anonymous, 1966). V roce 1967 bylo zapsáno ještě více pudlů než v předchozích letech, a to 255 862 štěňat, což je o 20 326 štěňat více než v roce 1966 (Anonymous, 1968). V 80. letech klesala oblíba plemene, ale stále se pudl řadil mezi vyhledávané rasy. Předchozí obrovský zájem měl však negativní vliv na kvalitu populace pudlů v USA, a to se bohužel podepsalo na exteriéru i zdraví (Ransom, 1999).

Tab. č. 3 Vývoj popularity plemene v USA v 50. a 60. letech

Rok	Počet zapsaných pudlů
1954	11 848
1958	43 127
1959	58 661
1965	207 393
1966	235 536
1967	255 862

4.5 Chov v České republice

4.5.1 Organizace

Česká republika patří mezi členské státy Mezinárodní kynologické federace (FCI), a tak zde platí standard plemene, který je uznán touto organizací. Pudlové jsou zařazeni do skupiny 9, kde se nacházejí společenská plemena a malí psi. Plemennou knihu pudlů má na starost Českomoravská kynologická unie (ČMKU) a Českomoravská kynologická jednota (ČMKJ). V současnosti jsou u nás 3 kluby zabývající se chovem pudlů – Klub chovatelů pudlů (KCHP), Klub přátel a chovatelů pudlů (KPaCHP) a Pudl klub (Ovesná, 1996; Antalíková, 2016).

Nejstarším klubem je Klub chovatelů pudlů, který byl založen v Praze v roce 1935 pod názvem Klub pěstitelů a přátel pudlíků v republice Československé. Doté doby se chovatelé sdružovali ve Spolku pěstitelů trpasličích a domácích plemen. V roce 1939 musel být poupraven název klubu, jelikož slovo Československé nebylo v názvu žádoucí. Fungování během druhé světové války není nijak zdokumentováno. Dále byl klub pod záštitou Českého svazu chovatelů a od roku 1953 patřil pod Svazarm. V současnosti stojí v čele klubu předsedkyně Nad'a Klírová, která je také hlavní poradkyní chovu a mezinárodní rozhodčí (Klub chovatelů pudlů, 2015). KCHP jako jediný provádí kontrolu vrhů, kde se následně do protokolu zapíše klady a zápory štěněte a také se ověří očkování a čipování. Při bonitaci jsou vyžadovány

výsledky vyšetření luxace patel a u královských pudlů dysplazie kyčelních kloubů. Vyšetření očí na dědičné onemocnění sítnice oka PRA je nepovinné, ale doporučuje se provádět, a tak se KCHP snaží chovatele motivovat alespoň finančním zvýhodněním (Antalíková, 2016).

V roce 1990 byl založen Klub přátel a chovatelů pudlů a také Pudl klub. V čele KPaCHP stojí předsedkyně Vlasta Grünfeldová. Tento klub sdružuje i chovatele vícebarevných pudlů a pudlů ve zbarvení black and tan. Tyto barevné variace však nejsou uznány FCI. Podmínky bonitace jsou v tomto spolku obdobné jako v KCHP. U velikostního rázu toy, trpasličí a střední jsou vyžadovány výsledky vyšetření PRA a luxace pately, u královských pudlů je kromě PRA povinné i vyšetření na dysplazii kyčelního kloubu. Nejbenevolentnějším klubem je Pudl klub, v jehož čele stojí Jaroslava Ovesná. V Pudl klubu je k bonitaci vyžadováno pouze vyšetření na luxaci patel, ale důslednost klubu není dostatečná (Klub přátel a chovatelů pudlů, 2007; Antalíková, 2016)

4.5.2 Období mezi lety 1935 a 1975

V době založení Klubu chovatelů pudlů, tedy v roce 1935, již existovaly chovatelské stanice, které měly zaregistrovaný název. Pokud tento chráněný název neměly, štěňata nesla příjmení svého chovatele. Rozdílný byl oproti dnešku i systém pojmenování jednotlivých vrhů. V současnosti jsou štěňata z prvního vrhu pojmenována od písmene A, z druhého vrhu od písmene B, atd. Až do roku 1967 měl každý rok přidělen své písmeno a všechna štěňata narozená v tomto roce nesla jméno od daného písmene. Tento systém byl velmi chaotický a neosvědčil se. V době vzniku KCHP existovalo pouze dvanáct chovatelských stanic. V průběhu druhé světové války chov postupně upadal a k jeho oživení došlo v roce 1945, kdy se počet chovatelských stanic zdvojnásobil. V roce 1955 bylo evidováno 65 stanic, o deset let později 143. V průběhu dalších let se počet stále zvyšoval. K roku 1975 bylo zaregistrováno již 872 chovatelských stanic. O dalších deset let později, tedy v roce 1985, bylo celkem zapsáno na 1550 chovatelů (Hrubant, 1997).

Původní plemenná kniha byla spravována Antonínem Filipem a obsahuje 247 ručně psaných zápisů. Prvním registrovaným psem byl černý královský pudl jménem Dolf chovatele Josefa Dlouhého, druhým byla bílá královská fena Aida chovatele Jana Mazáka. V roce 1935 se u nás objevili první černí pudlové trpasličího

rázu. Jednalo se o psa Fina a fenu Divu von Grusbach. Tato fena porodila první vrh černých trpasličích pudlů v chovatelské stanici Mouřeníněk. V roce 1941 byli zapsáni první hnědí jedinci trpasličího rázu pocházející od importovaných rodičů. Ve 40. letech zde zcela chyběli střední pudlové a trpasličí v barvě bílé. Začátkem roku 1945 došlo k oživení chovu černých trpasličích pudlů, kdy se začal využívat pes Nix von Grusbach, který měl v předcích úspěšné jedince. Od roku 1945 do roku 1955 se narodilo 9 vrhů královských a 124 vrhů trpasličích pudlů v černé a hnědé barvě. Střední ráz a trpasličí ráz v barvě bílé zde i nadále chyběl (Hrubant, 1997).

V roce 1957 se u nás začali vyskytovat první jedinci střední velikosti, kteří však vznikli z přerostlých černých trpasličích pudlů. S jejich registrací se začalo až o 2 roky později. Roku 1959 se narodil v chovatelské stanici Ferina první vrh bílých pudlů trpasličího rázu. Rodiči byli Wychwood White Shief a Daisy von St. Laurins Sonnehof původem ze zahraničí. Dále se chov bílých trpasličích pudlů rozvíjel velmi pomalu. První střední pudlové hnědé barvy se objevili roku 1960 v chovatelské stanici Lady's. Otcem se stal Yumbo v. d. Murinsel, který nakryl fenky Bellu Bimba von Simethsberg a Fanny von Marienbad. O rok později se v chovatelské stanici z Portorose narodil první vrh středních pudlů bílé barvy. Rodiči se stali Ursus a Noblesse v. d. Murinsel z rakouské chovatelské stanice. Mezi lety 1955 a 1965 se narodilo 167 vrhů černých a 9 vrhů bílých pudlů trpasličího rázu. Ve středním rázu bylo registrováno 25 vrhů černých, 5 vrhů bílých a 4 vrhy hnědých pudlů. Královští pudlové měli pouze 2 vrhy, a tak téměř vymizeli (Hrubant, 1997).

V dalším desetiletí došlo k oživení chovu a celkem tak bylo zaregistrováno 43 vrhů černých a 12 vrhů bílých královských pudlů. Stejně tak byl na vzestupu trpasličí ráz s 492 vrhy černého a 152 vrhy bílého zbarvení. I přesto, že byly ze zahraničí dovezeny hnědé feny trpasličího rázu, narodilo se pouze 8 vrhů. Černí pudlové střední velikosti byli taktéž oblíbeni. Bylo evidováno 422 vrhů, a to především díky importu několika jedinců ze zahraničí. Mezi nejvyhledávanější psi patřili Superman a Xenophon z chovatelské stanice v. d. Murinsel. Ve středním rázu hnědé barvy bylo zaregistrováno 25 vrhů, u bílého zbarvení 188 vrhů. V roce 1970 se v chovatelské stanici z Portorose narodil první vrh středních stříbrných pudlů. Rodiči se stali Nauke v. Krollgarten a Silver Elektra of Twist Castle. Díky dovezeným psům se zde za uvedené období narodilo 29 vrhů. S chovem stříbrné barvy trpasličího rázu

se začalo v roce 1971, kdy bylo importováno 5 fen. Do konce zmíněného desetiletí se narodilo 26 vrhů (Hrubant, 1997).

První aprikot pudl se u nás objevil v roce 1966 v chovatelské stanici z Klánovických borů. Otcem byl již zmíněný černý střední pes Xenophon v. d. Murinsel, matkou se stala černá střední fena Aka z chovatelské stanice Lady's. Ve vrhu se kromě 4 černých štěňat objevila jedna meruňkově zbarvená fena jménem Ginger. V dalším roce bylo spojení opakováno a ve vrhu se opět vyskytlo štěně ve zbarvení aprikot. Byl jím pes jménem Hony. Později byla fena Ginger nakryta psem Honym a narodilo se tak 8 aprikot štěňat. Po importu dalších fen se tak za sledované období narodilo celkem 28 vrhů. Největší zásluhu na rozvoji chovu trpasličích aprikotů měla chovatelská stanice z Mozajky. Stejně tak jako u středního rázu, i zde byli využíváni jedinci ze zahraničí. Dohromady bylo zapsáno 19 vrhů (Hrubant, 1997).

Hodnocení chovu pudlů od roku 1976 do roku 1995 nebylo možné uskutečnit z důvodu nenalezení potřebných informací.

4.5.3 Období mezi lety 1996 a 2016

Počty zapsaných jedinců, vrhů a importovaných psů, které jsou uvedeny v tabulce číslo 3, byly poskytnuty z plemenné knihy Českomoravské kynologické unie. Jelikož dochází ke křížení mezi různými barvami a někdy i mezi velikostními rázy, není možné rozčlenit výsledky podle jednotlivých barev a výškových rázů. Na začátku sledovaného období, tedy v roce 1996, bylo zapsáno 294 vrhů pudlů, což představuje 1010 jedinců včetně 9 importovaných psů. V průběhu dalších let byl zaznamenán výrazný pokles narozených vrhů, a tudíž i zapsaných jedinců. Tento úpadek pokračoval až do roku 2003. V roce 2004 došlo k nečekanému nárůstu o 25 vrhů oproti předchozímu roku. V dalším roce však opět rapidně klesl, a to o 35 vrhů. Mezi lety 2005 a 2014 počty vrhů kolísaly v rozmezí od 110 do 129 vrhů. Od roku 2015 byl zaznamenán nárůst počtu vrhů i zapsaných jedinců včetně importů.

Tab. č. 4 Počet zapsaných jedinců a vrhů v databázi ČMKU v letech 1996 až 2016

Rok	Zapsaní jedinci	Počet vrhů	Importy
1996	1010	294	9
1997	815	261	7
1998	728	212	9
1999	642	189	12
2000	605	160	14
2001	608	164	7
2002	506	151	9
2003	433	124	12
2004	540	149	12
2005	427	114	12
2006	449	116	12
2007	451	110	18
2008	420	111	20
2009	455	119	12
2010	430	111	20
2011	467	129	10
2012	402	114	20
2013	491	119	25
2014	422	111	14
2015	469	130	22
2016	520	136	32

4.5.4 Zdravotní problematika chovu

Luxace pately neboli česky se vyskytuje zejména u malých plemen psů. U pudlů bývá postižen především rás trpasličí a toy. Při tomto onemocnění dochází k posunu česky z kolenní jamky na vnitřní nebo vnější stranu kolene. U lehčích stupňů postižení nejsou přítomny žádné viditelné příznaky. Při těžším stupni se zpravidla objevuje přerušované kulhání, které může být doprovázeno bolestivostí. Během vyšetření se kontroluje poloha česky a popřípadě se také zjišťují veškeré změny související s její luxací. Tato vada je považována za geneticky podmíněnou, a tak by měl být kladen důraz na výběr zdravých jedinců, kteří se uplatní v plemenitbě (Kvapil, 2004).

Tab. č. 5 Popis stupňování luxace pately

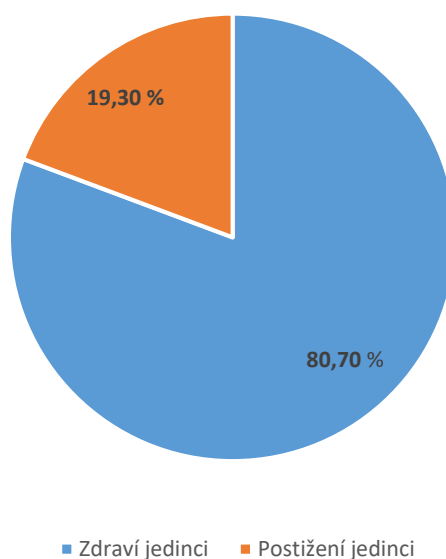
Stupeň	Popis
0	Koleno bez luxace pately
I	Snadná manuální luxace pately, samovolné navrácení do normální polohy
II	Střídavá luxace pately, vrácení do původní polohy manuálně nebo otočením kosti holenní
III	Trvalá luxace, kterou lze manuálně vrátit, poté patela znovu luxuje
IV	Trvalá luxace bez možnosti navrácení

Mezi lety 2001 a 2017 bylo Českomoravskou kynologickou unií zaevidováno celkem 870 jedinců všech velikostních rázů, kteří byli přeregistrováni mezi chovné jedince a dodali výsledky vyšetření patelární luxace. Z celkového počtu 870 jedinců bylo 702 psů zdravých, což představuje 80,70 % a 168 jedinců postižených, což je 19,30 %. U velikosti toy byly zaznamenány i vyšší stupně luxace, a to až do stupně 3/3. U trpasličích byl nejhorší evidovaný stupeň 2/2 a u středních 2/0, případně 0/2. U královských pudlů se vyskytl pouze jeden postižený jedinec v kategorii 1/1, avšak počet vyšetřených psů v tomto velikostním rázu je nízký vzhledem k malému riziku výskytu luxace. U toy a středních pudlů náleželo nejvíce nemocných psů do kategorie 0/1 nebo 1/0, u trpasličích do kategorie 1/1.

Tab. č. 6 Výsledky luxace pately mezi lety 2001 až 2017

Stupeň	Velikost				Celkem
	Toy	Trpasličí	Střední	Královský	
0/0	116	287	245	54	702
0/1 a 1/0	20	33	25	–	78
1/1	10	34	13	1	58
2/0 a 0/2	3	7	3	–	13
2/1 a 1/2	2	6	–	–	8
2/2	2	5	–	–	7
3/0	1	–	–	–	1
3/2	1	–	–	–	1
3/3	2	–	–	–	2

Graf č. 1 Vyhodnocení zdravých a postižených jedinců u onemocnění luxace pately

Dalším sledovaným onemocněním je dysplazie kyčelního kloubu. Dysplazie kyčelního kloubu je vývojové onemocnění, které se vyskytuje zejména u velkých a

obřích plemen. Je ovlivněno především dědičností, ale velkou roli hraje i výživa, rychlost růstu, váha a fyzická zátěž. Při DKK je kyčelní kloub nestabilní díky příliš mělké jamce a uvolněným vazům. Svou roli zde hraje i nedostatečné svalové napětí a pevnost kloubního pouzdra. Následkem nerovnoměrného opotřebení chrupavky dochází u vyšších stupňů DKK k artróze, která se může objevit již u mladých psů. Lehčí stupeň postižení nebývá doprovázen žádnými klinickými příznaky. U vyšších stupňů se objevuje například obtížné vstávání nebo bolestivá chůze. Vyšetření zahrnuje zhotovení rentgenových snímků a následné posouzení tvaru a hloubky zanoření hlavice, symetrie kloubní štěrbiny, Norberg–Olssonova úhlu a degenerativních změn (Hyclová, 2006).

Tab. č. 7 Popis stupňování DKK

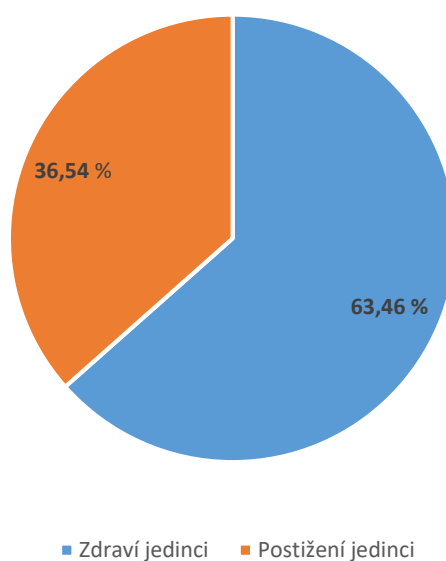
Stupeň	Popis
A	Negativní, bez příznaků dysplazie
B	Hraniční dysplazie, přechodný stupeň
C	Mírná dysplazie
D	Střední dysplazie
E	Těžká dysplazie

Mezi lety 2001 a 2017 bylo Českomoravskou kynologickou unií zaevidováno celkem 104 královských pudlů, kteří byli přeregistrováni mezi chovné jedince a dodali výsledky vyšetření dysplazie kyčelního kloubu. Z celkového počtu 104 jedinců bylo 66 psů zdravých, což představuje 63,46 %, a 38 jedinců postižených, což je 36,54 %. Nejvíce nemocných jedinců náleželo do kategorie B/B, nejhorším výsledkem byl stupeň C/D.

Tab. č. 8 Výsledky DKK mezi lety 2001 až 2017

Stupeň	Pudl královský
A/A	66
B/A a A/B	14
B/B	18
C/A	1
C/B a B/C	2
C/C	2
C/D	1

Graf č. 2 Vyhodnocení zdravých a postižených jedinců u DKK

Posledním běžně sledovaným onemocněním je progresivní retinální atrofie. Progresivní retinální atrofie je degenerativní onemocnění oka, při kterém dochází k odumírání světločivných buněk sítnice. Počátečním projevem tohoto onemocnění bývá špatné vidění za šera. Postupem času dochází ke zhoršení vidění i za dobrých světelných podmínek a v konečné fázi může nastat až slepota. Při dědičné formě PRA jsou postiženy obě oči. Onemocnění se zjišťuje pomocí oftalmoskopického vyšetření,

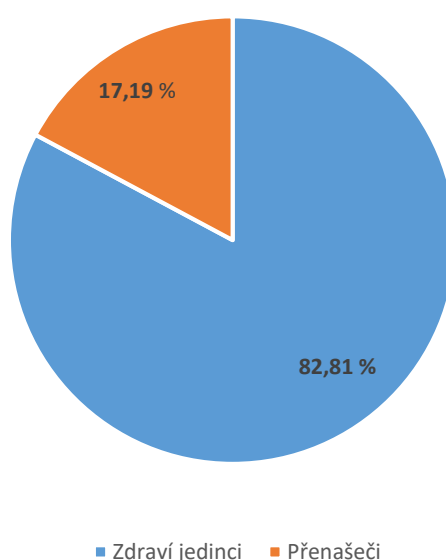
ale tato metoda by se měla opakovat několikrát za život, jelikož výsledky nejsou trvalé. U pudlů byl objeven typ PRA-prcd, který se dá vyšetřit díky dostupným genetickým testům. Zdraví jedinci jsou dominantní homozygoti, postižení recesivní homozygoti a přenašeči heterozygoti (Dostál, 2007).

Mezi lety 2001 a 2017 bylo Českomoravskou kynologickou unií zaevidováno 377 pudlů všech velikostních rázů oftalmoskopicky vyšetřených na PRA a 128 pudlů geneticky vyšetřených na PRA-prcd, kteří byli přeregistrováni mezi chovné jedince a dodali výsledky těchto vyšetření. Všechny 377 jedinců oftalmoskopicky vyšetřených byly negativní. Z celkového počtu 128 geneticky vyšetřených jedinců bylo 106 psů zdravých, což představuje 82,81 % a 22 bylo označeno za přenašeče, což je 19,30 %.

Tab. č. 9 Výsledky PRA mezi lety 2001 až 2017

Kategorie	Velikost				Celkem
	Toy	Trpasličí	Střední	Královský	
PRA negativní	63	118	129	67	377
PRA-prcd normal	14	44	43	5	106
PRA-prcd carrier	3	4	4	11	22

Graf č. 3 Vyhodnocení zdravých jedinců a přenašečů u PRA-prcd

4.6 Zhodnocení chovu

4.6.1 Pozitivní a negativní důsledky

Rozdíly mezi dnešními pudly a pudly, kteří byli chováni před několika desítkami let, jsou značné. Současní zástupci plemene jsou kratšího formátu, mají ušlechtilejší, jemnější a štíhlejší hlavu, ale bohužel ruku v ruce s tím kráčí i nedostatečná síla kostry. Jelikož je pudl původně pracovní plemeno, měl by si i nadále zachovat dostatečnou sílu, prostorný hrudník, silné srdce a výkonné plíce. Bohužel dnešní chov není příliš zaměřený na stavbu těla, ale spíše se zaměřuje na to, aby měli bohatou srst, kterou se dá lehká kostra a úzký hrudník snadno zamaskovat. Málo prostorný hrudník neumožňuje dostatečné místo pro srdce a plíce, což má negativní vliv na tyto orgány. Se slabou kostrou souvisí například i nedostatečné osvalení a propadlé klenby nohou. S dalším problémem se můžeme setkat u královských pudlů. Současný trend je pouštět do chovu i jedince, kteří jsou příliš velcí, a to se bohužel projevuje na zdraví a délce života. U přerostlých pudlů je potíž především se srdcem, jehož kapacita nezvládne zásobovat tělo dostatečným množstvím okysličené krve. Negativní dopad na chov má i neuvážlivý výběr krycího psa. Čím dál více chovatelů se zaměřuje při výběru psa na výstavní úspěchy a nesleduje kvalitu rodokmenu (Klířová, 2017).

Naopak pozitivem v chovu pudlů je snaha eliminovat výskyt nejběžnějších onemocnění, jako je progresivní retinální atrofie, dysplazie kyčelního kloubu a luxace pately. Díky těmto zavedeným vyšetřením se daří držet zdravotní stav tohoto plemene relativně na dobré úrovni. Velkou předností pudlů je i jejich mimořádná dlouhověkost, se kterou souvisí i dobrá vitalita až do pozdního věku. V současnosti se kupírování ocasů u pudlů neprovádí, což podle mého názoru dodalo těmto vznešeným psům ještě více elegance a působí tak více harmonicky. Pozitivní vliv na chov má také rostoucí zájem o plemeno, který v posledních letech opět stoupá.

4.6.2 Úroveň chovu v ČR a ve světě

Mezi pozitiva chovu v České republice patří zejména rozmanitost plemene. Zasluhou klubů, které se snaží podporovat všechny barevné varianty se zde vyskytuje široká škála pudlů ve všech velikostních rázech a barvách. Díky kvalitním, dobře stavěným a elegantním psům, patří Česká republika ve srovnání s ostatními státy

k evropské špičce. Francouzští chovatelé dbají na dostatečnou sílu kostry, dobré proporce, ale nezakládají si na eleganci a precizní přípravě na výstavy. Švédové mají hezké, dobře stavěné psy s dostatečně prostornými hrudníky. V Anglii mají pudlové taktéž dobrou stavbu těla, ale bohužel zde není variabilita plemene a převažují černí pudlové. Avšak Anglie není stejně jako USA součástí FCI, tudíž se standard plemene neshoduje se standardem členských států. Pudlové s velmi odlehčenou kostrou a úzkým hrudníkem se objevují zejména v Rusku a v některých severských zemích (Klírová, 2017).

4.6.3 Doporučení pro chov

I když patří pudlové mezi relativně zdravá plemena, která nebyla hnána do extrémů, je důležitý správný výběr jedinců vhodných pro plemenitbu. Dle mého názoru je třeba se co nejvíce vyvarovat příbuzenské plemenitbě, která snižuje genetickou variabilitu plemene. Pokud vznikne jedinec z příbuzenské plemenitby, zvyšuje se riziko předání nevhodných genů, a tudíž i předání nemoci. Rovněž je zde i větší riziko toho, že se projeví nějaká vada, která se vyskytovala u předků.

Dalším problémem v chovu pudlů je nadměrné používání malého množství krycích psů. Tímto způsobem se opět snižuje genetická variabilita a v budoucnu hrozí větší zastoupení příbuzenské plemenitby. Řešením této situace by mohla být povinná reprodukční pauza po nakrytí určitého počtu fen. Bohužel řada chovatelů sleduje u krycích psů pouze úspěchy na výstavách, a ne zdravotní stav společně s kvalitou rodokmenu. Pokud měl takto úspěšný a v plemenitbě využívaný pes nějaké geneticky přenosné onemocnění, znamená to, že ho hojně předal dál do populace, což představuje obrovský problém. V případě importování jedinců s cílem využití v chovu by se taktéž mělo dbát především na zdravotní stránku, jelikož může dojít k zavlečení zcela nové nemoci do populace. Důležité je i pečlivé posouzení rodokmenu, protože není výjimkou, když se v rodokmenu dovezeného psa vyskytují všechny barevné varianty, což není pro chov žádoucí.

Dle mého názoru tedy patří mezi nejdůležitější opatření v chovu pudlů vhodný výběr zdravých jedinců s kvalitním rodokmenem, snaha se co nejvíce vyvarovat příbuzenské plemenitbě, nevyužívat pouze výstavně úspěšné jedince a pečlivě dbát na kvalitu importovaných psů.

5. Diskuse

Tato práce se zabývá historií a vývojem chovu pudlů, plemenným standardem a v neposlední řadě i organizacemi, které sdružují chovatele tohoto plemene. Hlavním kritériem v chovu by mělo být, stejně jako u ostatních zvířat, zdraví. Nejrozšířenějším onemocněním očí u pudlů je progresivní retinální atrofie, u pohybového aparátu převládá zejména dysplazie kyčelního kloubu a luxace pately. V této práci byly vyhodnoceny výsledky oftalmoskopicky a geneticky vyšetřených psů, přičemž pozitivní nález nebyl prokázán u žádného jedince. Jelikož se objevuje více typů PRA a výsledky klinického vyšetření nejsou trvalé, je možné, že se toto onemocnění projeví u některých jedinců až v pozdějším věku. Podle tvrzení Dostála (2007) se první příznaky PRA u pudlů nejčastěji objevují mezi 6. a 9. rokem. Častý výskyt nemoci potvrzuje i Fogle (1997).

Dále jsou v práci hodnoceny výsledky vyšetření dysplazie kyčelního kloubu u královských pudlů. Ve výsledcích bylo zjištěno 36,54 % postižených jedinců, což souhlasí s tvrzením Dostála (2007) a Wachtela (1998), že DKK trpí především velká a obří plemena. Wachtel (1998) zastává názor výskytu onemocnění i u malých plemen, ale tento výrok není možné u pudlů potvrdit ani vyvrátit, jelikož není u toy a trpasličího rázu toto vyšetření vyžadováno.

Z výsledků luxace pately bylo zjištěno, že procento postižených psů klesá s velikostním rázem. Nejvíce nemocných jedinců je u velikostního rázu toy, nejméně pak u královských pudlů. Tyto výsledky potvrzují názor Dostála (2007) a Wachtela (1998), že luxací česky trpí především malá plemena.

Uvedená data, která byla vyhodnocena v této práci mohou být zkreslena, jelikož Českomoravské kynologické unii nebyly dodány kompletní výsledky vyšetření všech přeregistrovaných jedinců.

6. Závěr

Cílem práce bylo shromáždit dostupné informace o chovu a historii plemene pudl. Stále však není zcela jasné, která původní plemena se podílela na vzniku této rasy, jelikož se pudlové pravděpodobně vyvíjeli na několika místech současně. Přesto je pudl brán za francouzské plemeno, vzhledem k blízké příbuznosti s barbetem. Během historie se úloha pudlů několikrát změnila. Původně byli využíváni při lovu, později se vlivem jiných loveckých plemen zařadili mezi společenské psy. Jejich inteligence, hravost a veselá povaha byly využívány v cirkusech a při různých představeních. Nyní mají pudlové různorodé uplatnění od sportovních aktivit, přes asistenční pomoc a záchranné akce, až po vyhledávání drog.

Stejně jako se měnilo využití pudlů, měnil se i jejich standard. Nejdříve byla uznána pouze černá, bílá a hnědá varianta a tzv. klasický střih. V dalších letech došlo k uznání barvy šedé, aprikot a červené. Nyní jsou však barvy aprikot a červená sloučeny do jedné barevné varianty označované jako fawn neboli plavá-červená. Také byly uznány další střihy, a to moderní, anglický, skandinávský a baby střih. Během vývoje byl k velkému, střednímu a trpasličímu rázu přidán i velikostní ráz toy.

V České republice organizují chov 3 chovatelské kluby – Klub chovatelů pudlů, Klub přátel a chovatelů pudlů a Pudl klub. Jedním z hlavních úkolů klubů by měla být kontrola zdraví jedinců při bonitaci. Mezi kontrolovaná onemocnění patří především luxace pately, dysplazie kyčelního kloubu a progresivní retinální atrofie. U luxace pately bylo zjištěno 80,70 % zdravých jedinců, u dysplazie kyčelního kloubu 63,46 %. Při klinickém vyšetření progresivní retinální atrofie byli všichni jedinci zdraví, při genetickém vyšetření na typ prcd se vyskytlo 82,81 % zdravých jedinců a 17,19 % přenašečů.

U některých zástupců plemene se můžeme setkat s negativními důsledky chovu mezi které patří například špatné osvalení, nedostatečná síla kostry, málo prostorný hrudník a propadlé klenby nohou. U extrémně velkých jedinců královských pudlů se vyskytuje problém se srdcem, jehož schopnost zásobovat tělo krví je nedostačující. Naopak pozitivem je snaha eliminovat nejběžnější onemocnění, mimořádná dlouhověkost a dobrá vitalita plemene. V porovnání s ostatními zeměmi patří Česká republika v chovu pudlů k evropské špičce a díky podpoře klubů se zde nachází široká škála barevných variant a velikostních rázů.

Ze zjištěných údajů je zřejmé, že se obliba plemene stále mění. V posledních desítkách let popularita spíše klesala, ale v současnosti je opět na vzestupu. Oblíbenost jednotlivých rázů se střídá ve vlnách, stejně tak je tomu i u barev. V současnosti je velký zájem o královské pudly ve všech barevných variacích. Oblíbená je i velikost toy a trpasličí. I když je střední pudl základem plemene, ze kterého byly vyšlechtěny ostatní výškové rázy, bohužel bývá tento ráz často opomíjen. Pravděpodobně je to způsobeno popularitou extrémů – malých a velkých psů.

Důležitým opatřením v chovu pudlů je především vhodný výběr zdravých jedinců s kvalitním rodokmenem, snaha vyvarovat se příbuzenské plemenitbě, nevyužívat pouze výstavně úspěšné jedince a pečlivě dbát na kvalitu importovaných psů.

7. Seznam použité literatury

ANONYMOUS (1956): Drobné zajímavosti: Chov psů v USA. *Kynologie*. Praha: MNO, **1**(6), 108.

ANONYMOUS (1958): Drobné zajímavosti: Přes sto tisíc zápisů. *Kynologie*. Praha: MNO, **3**(6), 153.

ANONYMOUS (1960): Drobné zajímavosti: Zápisy štěňat. *Kynologie*. Praha: MNO, **5**(3), 67.

ANONYMOUS (1966): Drobné zajímavosti: Americká plemenná kniha. *Kynologie*. Praha: MNO, **11**(12), 26-27.

ANONYMOUS (1968): Krátce a zajímavě: Statisíce štěňat. *Pes přítel člověka*. Praha: MNO, **13**(12), 20-21.

ANTALÍKOVÁ, S. (2016): Pudl je zázrak přírody. *Pes přítel člověka*. [Praha: Pražská vydavatelská společnost], **61**(12), 50-52. ISSN 0231-5424.

ASHER, L., G. DIESEL, J. F. SUMMERS, aj. (2009): Inherited defects in pedigree dogs. Part 1: Disorders related to breed standards. *Veterinary Journal* [online]. [Philadelphia: W. B. Saunders], **182**(3), 402-411 [cit. 2016-12-06]. ISSN 10900233. Dostupné z: EBSCOhost

BEDFORD, P. (2007): Hereditární onemocnění sítnice. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **57**(11), 692-693. ISSN 0506 8231.

BEHREND, K. (2000): *Pudl: jak o něj správně pečovat a rozumět mu*. Praha: Jan Vašut, 63 s. ISBN 80-7236-100-7.

BINIOK, J. (2008): *The poodle*. Pittsburgh: ElDorado Ink, 128 s. ISBN 9781932904246.

BJERKAA, E. (2007): Hereditární katarakty. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **57**(11), 690-692. ISSN 0506 8231.

BJÖRNERFELDT, S., F. HAILER, M. NORD, aj. (2008): Assortative mating and fragmentation within dog breeds. *BMC Evolutionary Biology* [online]. [London: Biomed Central], **8**(1), [cit. 2016-12-03]. ISSN 14712148. Dostupné z: EBSCOhost

BORGE, K. S., R. TØNNESEN, A. NØDTVEDT, aj. (2011): Litter size at birth in purebred dogs—A retrospective study of 224 breeds. *Theriogenology* [online]. [Oxford (UK): Elsevier Science], **75**(5), 911-919 [cit. 2016-12-10]. ISSN 0093691X. Dostupné z: EBSCOhost

BRADSHAW, J. (2014): *Cesta do psí mysli: co psi cítí, jak myslí, odkud přišli a jaká je jejich budoucnost*. Praha: Plot, 292 s. ISBN 978-80-7428-235-5.

CÍSAŘOVSKÝ, M. (2008): *Pes: nekonečný příběh od pravěku do třetího tisíciletí*. Praha: Canis, 902 s. ISBN 978-80-900820-1-4.

COHN, J. (1997): How Wild Wolves Became Domestic Dogs. *BioScience* [online]. [Oxford: Oxford University Press], **47**(11), 725-728 [cit. 2016-11-29]. ISSN 00063568. Dostupné z: EBSCOhost

COREN, S. (2007): *Intelligence psů: průvodce myšlením, emocemi a vnitřním životem našich psích společníků*. Praha: Práh, 319 s. ISBN 978-80-7252-186-9.

DOSTÁL, J. (2007): *Genetika a šlechtění plemen psů*. České Budějovice: Dona, 261 s. ISBN 978-80-7322-104-1.

DVOŘÁČEK, F. (1926): *Chov ušlechtilých a užitkových psů a jich plemena slovem i obrazem a zásady ku výcviku psů ke službě bezpečnostní i obranné*. Praha: František Dvořáček, 478 s.

ENGLER, R. (2011): *Velká kniha o pudlech*. Praha: Grada Publishing, 157 s. ISBN 978-80-247-3945-8.

FCI (2015): *Standard-FCI č. 172* [online]. Thuin: FCI [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://www.kchp.cz/wp-content/uploads/2015/01/pudl_FCI_standard_KCHP.pdf

FOGLE, B. (1997): *Pudl*. Bratislava: Art Area, 78 s. ISBN 80-88879-08-6.

FOGLE, B. (2002): *Nová encyklopedie psů*. Praha: Fortuna Print, 416 s. ISBN 80-7321-037-1.

FUCHS, V. (1903): *Všecky druhy psů slovem i obrazem*. Praha: Nákladem časopisu Svět zvířat, 181 s.

GELATT, K. N. a E. O. MACKAY (2005): Prevalence of primary breed-related cataracts in the dog in North America. *Veterinary ophthalmology* [online], **8**(2), 101-111 [cit. 2017-01-17]. ISSN 14635216. Dostupné z: EBSCOhost

GIBBONS, S. E., C. MACIAS, M. A. TONZING, aj. (2006): Luxace pately u 70 psů velkých plemen. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **56**(8), 490-491. ISSN 0506 8231.

HAUSMAN, G. a L. HAUSMAN (1999): *Historie psích plemen: historie, mytologie, tradice a současnost jednotlivých plemen*. Praha: Beta. ISBN 80-86029-72-7.

HERZOG, H. (2006): Forty-two Thousand and One Dalmatians: Fads, Social Contagion, and Dog Breed Popularity. *Society & Animals* [online], **14**(4), 383 –397 [cit. 2016-12-10]. ISSN 1063-1119. Dostupné z: EBSCOhost

HRUBANT, J. (1997): *Pudl*. Praha: Cesty, 78 s. ISBN 80-7181-073-8.

- HYCLOVÁ, P. (2006): *Dysplazie kyčelního kloubu - DKK* [online]. Praha: Vetcentrum [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.vetcentrum.cz/stodulky/dkk/181/dysplazie-kycelniho-kloubu-dkk>
- KHOLOVÁ, H. (1987): *Historie psiho rodu*. Praha: Práce, 326 s.
- KLÍROVÁ, N. Osobní rozhovor s předsedkyní Klubu chovatelů pudlů. Praha. 17.11.2017
- KLUB CHOVATELŮ PUDLŮ (2015): *Od začátku...od roku 1935* [online]. Praha: KCHP [cit. 2017-05-26]. Dostupné z: <http://www.kchp.cz/?p=5800>
- KLUB PŘÁTEL A CHOVATELŮ PUDLŮ (2007): *Bonitační řád KPaCHP o.s.* [online]. Unhošť: KPaCHP [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.kpachp-o-s.cz/bonita-ni--ad.html>
- KOBZÍKOVÁ, K. (2015): Nejčastější vrozené a získané srdeční vady psů s genetickou predispozicí. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **65**(1), 9-13. ISSN 0506 8231.
- KOSINOVÁ PAUŠOVÁ, T. (2016): Co je nového ve veterinární epilepsii? *Veterinární klinika: časopis pro klinickou praxi zvířat zájmových chovů*. Praha: Profi Press, **13**(3), 88-92. ISSN 1214-6080.
- KVAPIL, R. (2004): Luxace česky (patelly). *Klubový oznamovatel Pudl*, (2), 27-29.
- LEROY, G., E. VERRIER, J. C. MERIAUX, aj. (2009): Genetic diversity of dog breeds: within-breed diversity comparing genealogical and molecular data. *Animal Genetics* [online]. Oxford (UK): Wiley-Blackwell, **40**(3), 323-332 [cit. 2016-12-03]. ISSN 02689146. Dostupné z: EBSCOhost
- LICHT, B. G., M. H. LICHT, K. M. HARPER, aj. (2002): Clinical presentations of naturally occurring canine seizures: similarities to human seizures. *Epilepsy and Behavior* [online], **3**(5), 460-470 [cit. 2017-01-05]. ISSN 15255050. Dostupné z: EBSCOhost
- LICHT, B.G., S. LIN, Y. LUO, aj. (2007): Clinical characteristics and mode of inheritance of familial focal seizures in Standard Poodles. *Journal of the American Veterinary Medical Association* [online], **231**(10), 1520-1528 [cit. 2017-01-05]. ISSN 00031488. Dostupné z: EBSCOhost
- LUKEŠOVÁ, I. (2016): Pudl - král i klaun. *Pes přítel člověka*. [Praha: Pražská vydavatelská společnost], **61**(12), 38-45. ISSN 0231-5424.
- MEURS, K. M. (2015): Vrozená dědičná onemocnění srdce u psů. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **65**(1), 14. ISSN 0506 8231.157
- MEYER CLARK, S. (2001): *Pudl*. Praha: Fortuna Print, 157 s. ISBN 80-86144-94-1.

MONTGOMERY, R. D. (2007): Výběr nevhodnější léčby při dysplazii kyčelních kloubů u psů. *Veterinární klinika: časopis pro klinickou praxi zvířat zájmových chovů*. Praha: Profi Press, **4**(4), 138-140. ISSN 1214-6080.

MRÁZ, O., J. MĚŠŤANOVÁ, M. SVOBODA, aj. (1987): Otitis externa u psů - etiologie a klinika. *Veterinářství: odborný měsíčník pro pracovníky veterinárních organizací v ČSSR*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, **37**(11), 503-505. ISSN 0506 8231.

NĚMCOVÁ, J. (1972): Z našich organizací a klubů: Anglický Kennel Club. *Pes přítel člověka*. Praha: Magnet, **17**(4), 20-21.

OVESNÁ, J. (1996): *Pudl*. České Budějovice: Dona, 101 s. ISBN 80-85463-62-8.

PARKER, H. G., L. V. KIM, N. B. SUTTER, aj. (2004): Genetic Structure of the Purebred Domestic Dog. *Science* [online]. New York: American Association for the Advancement of Science, **304**(5674), 1160-1164 [cit. 2016-11-29]. ISSN 00368075. Dostupné z: EBSCOhost

PEDERSEN, N. C., H. LIU, B. N. SACKS, aj. (2012): Genetic characterization of healthy and sebaceous adenitis affected Standard Poodles from the United States and the United Kingdom. *Tissue Antigens* [online]. Oxford (UK): Wiley-Blackwell,, **80**(1), 46 - 57 [cit. 2016-12-20]. ISSN 00012815. Dostupné z: EBSCOhost

PEDERSEN, N., H. LIU, G. THEILEN, aj. (2013): The effects of dog breed development on genetic diversity and the relative influences of performance and conformation breeding. *Journal of Animal Breeding and Genetics* [online]. [Oxford (UK): Wiley-Blackwell], **130**(3), 236 - 248 [cit. 2016-12-01]. ISSN 09312668. Dostupné z: EBSCOhost

PETR, J. a E. CHMELÍKOVÁ (2004): Genetici přečetli dědičnou informaci psa. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **54**(3), 187-188. ISSN 0506 8231.

PROCHÁZKA, Z. (2005): *Chov psů*. Praha: Paseka, 314 s. ISBN 80-7185-768-8.

PROSCHOWSKY, H. F., H. RUGBJERG a A. K. ERSBØLL (2003): Mortality of purebred and mixed-breed dogs in Denmark. *Preventive Veterinary Medicine* [online]. Amsterdam: Elsevier Science, **58**(1-2), 63-74 [cit. 2016-12-06]. ISSN 01675877. Dostupné z: EBSCOhost

RANSOM, J. (1999): *Pudlové: velcí, střední, trpasličí a toy*. Bratislava: Timy, 115 s. ISBN 80-88799-86-4.

REUSCHOVÁ, C. E. (2008): Adrenální tumory u psů. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **58**(1), 26-28. ISSN 0506 8231.

- RYBNÍČEK, J. (2011): Sebózní adenitida u akit v České republice. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **61**(10), 563-570. ISSN 0506 8231.
- SOSNAR, M., T. BULKOVÁ a M. RŮŽIČKA (2005): Výskyt urolitiázy u psů v České republice v letech 1997 - 2002. *Veterinární klinika: časopis pro klinickou praxi zvířat zájmových chovů*. Praha: Profi Press, **2**(4), 63-67. ISSN 1214-6080.
- SUTTER, N. B. a E. A. OSTRANDER (2004): Dog star rising: the canine genetic system. *Nature Reviews Genetics* [online]. London: Nature Publishing Group, **5**(12), 900-910 [cit. 2016-12-01]. ISSN 14710056. Dostupné z: EBSCOhost
- ŠILER, R., J. FIEDLER a P. SUCHÁNEK (2012): *Genetika drobných zvířat: kniha vysvětluje genetiku - králíků, drůbeže, holubů, exotického ptactva, psů, koček a nutrií*. Zlín: Tigris, 220 s. ISBN 978-80-86062-51-8.
- ŠTOURÁČ, M. (2016): Když kožní mazové žlázy přestanou plnit svoji funkci. *Pes přítel člověka*. Praha: Pražská vydavatelská společnost, **61**(12), 62. ISSN 0231-5424.
- TRBOLOVÁ, A. (2012): Nejčastější očné ochorenia u mladých psů – dedičné očné ochorenia. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **62**(11), 671-676. ISSN 0506 8231.
- VAYSSE, A., A. RATNAKUMAR, T. DERRIEN, aj. (2011): Identification of Genomic Regions Associated with Phenotypic Variation between Dog Breeds using Selection Mapping. *PLoS Genetics* [online]. [San Francisco: Public Library of Science], **7**(10), 1-21 [cit. 2016-12-03]. ISSN 15537390. Dostupné z: EBSCOhost
- VONHOLDT, B. M., J. P. POLLINGER, K. E. LOHMUELLER, aj. (2010): Genome-wide SNP and haplotype analyses reveal a rich history underlying dog domestication. *Nature* [online]. [London: Nature Publishing Group], **464**(7290), 898-902 [cit. 2016-11-29]. ISSN 00280836. Dostupné z: EBSCOhost
- ZAVADILOVÁ, T. a J. BERÁNEK (2010): Nemoci čocky a jejich chirurgické řešení - I. díl. *Veterinářství: odborný a stavovský měsíčník pro veterinární lékaře*. Praha: Profi Press, **60**(12), 651-655. ISSN 0506 8231.

Seznam zkratk

ASD	Atriální septální defekt
ČMKJ	Českomoravská kynologická jednota
ČMKU	Českomoravská kynologická unie
DKK	Dysplazie kyčelního kloubu
FCI	Mezinárodní kynologická federace
KCHP	Klub chovatelů pudlů
KPaCHP	Klub přátel a chovatelů pudlů
MVD	Dysplazie mitrální chlopně
PDA	Patentní ductus arteriosus
PRA	Progresivní retinální atrofie
PRA-prcd	Progresivní retinální atrofie – progressive rod cone degeneration
SA	Sebaceózní adenitida

Přílohy

Obr. č. I. Pudl velký bílý v kontinentálním střihu (Lukešová, 2016)

Obr. č. II Pudl velký černý ve lvím střihu (Lukešová, 2016)

Obr. č. III Pudl velký stříbrný ve skandinávském střihu (Lukešová, 2016)

Obr. č. IV Pudl velký hnědý v moderním střihu (Lukešová, 2016)

Obr. č. V Pudl střední plavo-červený v tzv. baby stříhu (Lukešová, 2016)

MEZINÁRODNÍ KYNOLOGICKÁ FEDERACE (AISBL)

Generální sekretariát: 13, Place Albert 1er B – 6530 Thuin (Belgie)

23.1.2015

Překlad: Klub chovatelů pudlů

Standard-FCI č.172

PUDL

PŮVOD: Francie

DATUM VYDÁNÍ PLATNÉHO ORIGINÁLNÍHO STADARDU: 3.11.2014

POUŽITÍ: Společenský pes

ZAŘAZENÍ PODLE F.C.I.: Skupina 9 Společenství a malí psi

Sekce 2 Pudl

Bez pracovní zkoušky.

KRÁTKÉ HISTORICKÉ SHRUTÍ:

Etymologicky francouzské slovo „caniche“ pochází ze slova „cane“, což znamená kachna. V jiných zemích si toto slovo lidé spojují s brouzdáním se ve vodě. Původně byli tito psi používáni při lovu vodních ptáků. Pocházejí z barbetů, z nichž si zachovali mnoho povahových rysů. V roce 1743 se „caniche“ říkalo feně barbety. Potom se barbet a pudl postupně oddělovali. Chovatelé věnovali mnoho úsilí, aby získali originální jednobarevné jedince. Pudl se stal velmi populárním jakožto společenský pes díky své milé, veselé a věrné povaze a také díky čtyřem velikostem a různým barevným variantám, ze kterých si každý může vybrat pro sebe tu pravou.

CELKOVÝ VZHLED:

Pes střední velikosti s charakteristikou kadeřavou, kudrnatou nebo šňůrovou srstí. Se vzhledem inteligentního zvířete, stále pozorného, aktivního, harmonicky stavěného a elegantního a hrdého zjevu.

DŮLEŽITÉ POMĚRY:

Délka čenichové partie tvoří přibližně 9/10 délky mozkovny.

Délka trupu (skapulárně-ischialní) lehce přesahuje výšku v kohoutku.

Výška v kohoutku je prakticky stejná jako výška hřbetu od země.

Výška lokte od země odpovídá 5/9 kohoutkové výšky.

CHOVÁNÍ / POVAHA:

Tento pes se vyznačuje se věrností, učenlivostí a dobrou schopností výcviku, což z něj činí mimořádně příjemného společníka.

HLAVA:

Ušlechtilá, rovných linií, úměrná velikosti těla. Hlava musí být dobře modelovaná, nesmí být těžká, ale ani příliš jemná.

MOZKOVNA:

Lebka: Její šířka je menší než polovina celkové délky hlavy. Při pohledu shora se mozkovna jeví oválná, z profilu je lehce konvexní. Osy mozkovny a tlamy jsou lehce rozbíhavé.

Nadočnicové oblouky mírně vystouplé, pokryté dlouhou srstí.

Čelní rýha: Široká mezi očima, zužující se směrem k týlu, který je velmi výrazný. (U trpasličích pudlů může být týlní hrbol poněkud méně výrazný.)

Stop: Málo výrazný, **ale v žádném případě nesmí být ustupující.**

OBLIČEJOVÁ ČÁST:

Nosní houba: vyvinutá, při pohledu z profilu svislá, nozdry otevřené. U černých, bílých a stříbrných psů je černá; u hnědých psů hnědá; **u plavých může být hnědá nebo černá v závislosti na intenzitě plavé barvy. U psů světle plavé barvy musí nosní houba být co nejtmavší.**

Čenichová partie: Horní profil zcela rovný, délka odpovídá zhruba 9/10 délky mozkovny. Větve dolní čelisti jsou téměř paralelní. Tlama je silná. Dolní profil tlamy je tvořen dolní čelistí, ne okrajem horního pysku.

Pysky: s mírou vyvinuté, spíše suché, středně silné, horní pysk přiléhá na dolní, není převislý. U černých, bílých a stříbrných psů jsou pysky černé; u hnědých hnědé; u psů s oranžovo-plavým (aprikot) a červeno-plavým zbarvením jsou pysky více či méně tmavě hnědé nebo černé. Koutek pysku nesmí být výrazný.

Čelisti / zuby: **Kompletní** nůžkový skus. Silné zuby.

Líce: Nevystupující, formovány kostmi. Části pod očima dobře tvarované, málo vyplněné. Jařmové oblouky jen velmi málo vystouplé.

Oči: Horlivý výraz, posazené v úrovni stopu, lehce šikmé. Mandlového tvaru. Černá nebo tmavě hnědá barva. U hnědých psů může být barva očí tmavě jantarová. Okraj očního víčka černý u černých, bílých a stříbrných psů; hnědý u hnědých. **U světle plavých psů musí být okraje očních víček co nejtmavší.**

Uši: Dost dlouhé, volně spadající podél lící, nasazené v prodloužení linie vycházející ze špičky nosní houby a procházející pod vnějším koutkem oka; ploché, pod nasazením širší, na špičkách zaoblené, pokryté velmi dlouhou zvlněnou srstí. **Kůže ušního boltce při natažení směrem vpřed dosahuje ke koutku pysků, ideální je, pokud jej přesahuje.**

KRK: Silný, lehce klenutý za zátylkem, středně dlouhý, dobrých proporcí. Hlava je nesena vysoko a hrdě. Krk bez laloku, oválného průřezu. Jeho délka je lehce menší, než je délka hlavy.

TRUP: Dobrých proporcí. Délka trupu je o něco delší než výška v kohoutku.

Linie zad: Harmonická a výrazná.

Kohoutek: S mírou vyvinutý. Výška v kohoutku je prakticky rovna výšce od nejvyššího bodu zádi k zemi.

Záda: Krátká.

Bedra: Pevná a svalnatá.

Zád': Zaoblená, ne spáditá.

Hrud': Vrchol hrudní kosti musí být lehce vystouplý a vysoko posazený. Hrudník: Dosahující až na úroveň loktů; šířka odpovídá 2/3 hloubky. U velkých pudlů musí být obvod hrudníku měřený za lopatkami větší alespoň o 10 cm než je kohoutková výška. Oválný průřez, široký v dorzální části.

Spodní linie a břicho: Vtažené, ne vychrtlé.

OCAS: Dost vysoko nasazený, v úrovni beder (**ideálně nesen v úrovni „9h10min“ vzhledem k linii zad**).

KONČETINY

PŘEDNÍ KONČETINY:

Celkový pohled: Zcela rovné a rovnoběžné, dobře osvalené, kosti dobré struktury. Výška lokte nad zemí je lehce větší než výška v kohoutku.

Plece: Šikmo uložené, dobře osvalené. Lopatka tvoří s pažní kostí úhel přibližně 110°.

Nadloktí: Délka pažní kosti odpovídá délce lopatky.

Zápěstí: Tvoří prodloužení přední části předloktí.

Zápřstí: Silné, při pohledu ze strany téměř kolmé.

Tlapy předních končetin: Spíše malé, pevné, tvořící krátký ovál. Prsty jsou dobře klenuté, těsně přiléhající. Polštářky jsou tvrdé a silné. Drápy jsou u černých a stříbrných pudlů černé. U hnědých psů jsou černé nebo hnědé. U bílých psů mohou být drápy zbarveny v celé škále odstínů od rohoviny až po černou. U plavých pudlů jsou drápy hnědé nebo černé; **co nejtmaší podle barvy srsti.**

ZADNÍ KONČETINY:

Celkový pohled: Zadní končetiny jsou při pohledu zezadu paralelně postavené. Osvalení je dobře vyvinuté a velmi zřetelné.

Stehna: Dobře osvalená a silná. Výrazný koxálně-femorální úhel.

Koleno (podkolení): Výrazný femorálně-tibiální úhel.

Hlezno: dobře zaúhlené (výrazný tibiálně-tarsální úhel).

Nárt a zápřstí: Dost krátké a svislé. Pudl nesmí mít při narození na zadních končetinách paspárky.

Tlapy zadních končetin: Viz tlapy předních končetin.

POHYB: Pudl má lehký a pružný krok.

KŮŽE: Pružná, bez ochablosti, pigmentovaná.

Pigmentace kůže černých, hnědých, stříbrných pudlů a oranžovo-plavých nebo červeno-plavých pudlů musí být v souladu s barvou srsti. U bílých pudlů je žádoucí kůže stříbřitá.

OSRSTĚNÍ:

Srst:

Pudl s kadeřavou srstí: bohatá, jemná srst, textura připomíná vlnu, velmi zkadeřená, pružná, odolávající tlaku ruky. Musí být hustá, bohatá, stejnoměrné délky, tvořící rovnoměrné kadeře.

Pudl se šňůrovou srstí: srst je bohatá, jemná, textura připomíná vlnu; tvoří charakteristické šňůry, které musí mít délku alespoň 20 cm.

Barva: Jednobarevná: černá, bílá, hnědá, stříbrná, plavá-červená.

Hnědá musí být čistá, dost tmavá, jednotná a teplého odstínu. Běžová a její světlejší odstíny nejsou přípustné. Stříbrná musí být stejnoměrná, čistá, ne do černa ani do bíla. Plavá musí být stejnoměrná. **Může být od světle plavé přes oranžovou (aprikot) po červeno-plavou.** Oční víčka, nosní houba, pysky, dásně, patro, tělní otvory, šourek a polštářky tlapek jsou dobře pigmentované. **U psů světle plavé barvy musí být pigmentace co nejtmavší.**

VELIKOST: U všech velikostí je nutné, aby byl viditelný rozdíl mezi pohlavími.

Velký pudl: nad 45 až do 60 cm s tolerancí plus 2 cm. Velký pudl musí představovat zvětšenou a vyvinutou obdobu středního pudla a musí si zachovat jeho charakteristické znaky.

Střední pudl: nad 35 až do 45 cm.

Trpasličí pudl: nad 28 až do 35 cm. Trpasličí pudl musí představovat zmenšeného středního pudla, pokud možno se zachováním stejných proporcí a nesmí vykazovat znaky zakrslosti.

Toy pudl: nad 24 cm (tolerance mínus 1 cm) až do 28 cm (ideálně 25 cm). Toy pudl si v celkovém vzhledu zachovává vlastnosti trpasličího pudla a stejné proporce, které jsou v souladu se standardem. Všechny znaky zakrslosti jsou vyloučeny, pouze týlní hrbol může být méně výrazný.

VADY:

Jakákoliv odchylka od výše uvedených bodů se musí považovat za vadu, která bude posuzována dle stupně závažnosti.

ZÁVAŽNÉ VADY:

- Příliš velké, kulaté nebo zapadlé oči, nedostatečně tmavé.
- Příliš krátké uši (**nedosahující koutku pysků**).
- Špičatá nebo šikmá tlama.
- Vydutý (orlí) nos.
- **Klenutá nebo prohnutá záda.**
- **Příliš nízko nasazený ocas.**
- Spáditá zád'.

- Příliš rovné nebo **příliš zaúhlené** zadní končetiny
- Klouzavý nebo táhlý krok.
- Řídká, měkká nebo tvrdá srst.
- Nedostatečně jasně vyjádřená nebo nestejněměrná barva.
- **Částečně depigmentovaná nosní houba.**
- Absence dvou PM2.

VYLUČUJÍCÍ VADY:

- Agresivní nebo bázlivý pes.
- Jakýkoliv pes jasně vykazující tělesné nebo povahové abnormality bude diskvalifikován.
- Nedostatečný plemenný typ, zvláště v oblasti **hlavy vyjadřující zejména přínos cizí krve do rasy.**
- Pes vyšší než 62 cm u velkých pudlů a menší než 23 cm u toy pudlů.
- Pes bez ocasu nebo s ocasem příliš krátkým.
- Paspárky nebo stopy paspárků na zadních končetinách.
- Jakýkoliv jedinec vykazující znaky zakrslosti: globulární lebka, absence týlního hrbolku, velmi vyznačený stop, vystupující oči, příliš krátká a vzhůru zvednutá tlama.
- Čelní rýha prakticky neexistující.
- Velmi lehká kostra u toy pudlů.
- **Zcela zatočený ocas**
- Jedinci, jejichž srst není jednobarevná
- **Jakákoliv stopa bílé na těle a/nebo na končetinách u všech psů jiné než bílé barvy.**
- Zcela depigmentovaná nosní houba.
- Předkus nebo podkus.

- **Jakýkoliv problém s postavením zubů, který by mohl psovi způsobit zranění (např. špatně umístěný špičák, který se dotýká patra).**
- Absence 1 řezáku nebo 1 špičáku nebo 1 karnasiálu.
- Absence jednoho PM3 nebo jednoho PM4.
- Absence tří nebo více PM (kromě PM1).

Pozn.:

- Psi (samci) musí mít dvě normálně vyvinutá varlata, plně sestouplá v šourku.
- K reprodukci mohou být použiti pouze zdraví psi schopní plnit funkci, pro kterou byli vybráni a jejichž morfologie je pro rasu typická.

Doplňk ke standardu:

Posouzení pudla na výstavě není v žádném případě shodné s posouzením při soutěži stříhu. Podporování přehnaného stříhu není žádoucí.

UZNÁVANÉ VÝSTAVNÍ STŘIHY:

Lví stříh: Pudl s kadeřavou i šňůrovou srstí je vzadu ostříhán až k žebrům. Rovněž je třeba ostříhat: tlamu, obličejovou část nad spodními víčky a pod nimi; líce; přední a zadní končetiny s výjimkou manžet nebo náramků a libovolných motivů na zádi; ocas s výjimkou kulaté nebo podlouhlé koncové bambulky. Pro všechny jedince je předepsán knír. Je dovoleno ponechat srst na předních končetinách, tzv. kalhoty.

Moderní stříh: Na všech končetinách je povoleno ponechat srst za bezpodmínečného dodržení následujících předpokladů:

1. Ostříhat je třeba:

a) dolní část předních končetin od drápů k paspárku, dolní část zadních končetin až do výšky odpovídající výšce stříhu na předních končetinách. Pomocí strojku je povoleno ostříhat pouze srst na prstech.

b) hlavu a ocas podle výše popsaných pravidel.

U tohoto střihu se výjimečně připouští:

- Krátký vous na dolní čelisti, který by neměl být delší než 1 cm a jehož dolní linie by měla být zastřižena rovnoběžně s dolní čelistí. Vous v podobě »kozí brady« není povolen.
- Vynechání bambulky na ocasu.

2. Zkrácení srsti: Na trupu tak, aby na hřbetě bylo patrné delší či kratší moaré v délce nejméně 1 cm. Délka srsti se postupně prodlužuje kolem žeber a nahoře na končetinách.

3. Upravené osrstění:

a) na hlavě, kde zůstává hřívá přiměřené výšky, podobně jako na krku, kde přechází vzadu ke kohoutku a vpředu bez přerušení v lehce šikmé linii od horní části hrudi až k ostříhané části tlapy. V místě nasazení uší maximálně do jedné třetiny jejich délky, se může srst zkrátit nůžkami nebo strojkem ve směru růstu srsti. Dolní část zůstává pokrytá srstí, jejíž délka se směrem dolů postupně prodlužuje a končí třásněmi, které lze zarovnat nůžkami.

b) na končetinách, kde kalhoty tvoří zřetelný přechod k ostříhané části tlapek. Směrem nahoru se srst postupně prodlužuje, takže na pleci a stehnech dosahuje délky 4 až 7 cm při natažení chlupů, poměrně k velikosti psa, ale nesmí působit dojmem nadměrného objemu. Kalhoty zadních končetin musí podtrhovat typické zaúhlení končetin pudla. Jakýkoliv jiný střih, který neodpovídá výše uvedeným zásadám, vede k diskvalifikaci psa. Nezávisle na použitém střihu nesmí střih nijak ovlivňovat hodnocení na výstavě. Všichni vystavovaní pudlové přihlášení do stejné třídy se posuzují a hodnotí společně.

Anglický střih: U tohoto střihu se ke lvímu střihu doplňují motivy, např. náramky a manžety na pánevních končetinách nebo topknot na hlavě. U tohoto střihu nemusí být knír. Absence ostrých prostřihů v srsti na zadních končetinách se toleruje. Topknot nemusí být (je zakázáno používat lak nebo jinou látku k udržení topknotu).

„Štěněcí“ střih:

Přebírá všechny náležitosti moderního střihu. Na hlavě: středně vysoký topknot. Střih srsti „do koule“ na přední části trupu tvoří „vejce“ na hrudi až po topknot.

Udržování „kalhot“ na předních končetinách s ponecháním ostrohrannosti typické pro pudly. Ocas, kromě bambule, musí být oválný nebo podlouhlý, stříh je spíše delší než širší a úhly jsou zaoblené.

Skandinávský stříh nebo stříh „teriér“:

Stříh je podobný modernímu, ale uši a ocas mohou být oholené.

Poslední úpravy jsou zvýrazněny tučně.